٥٥٧

قۇربان بارات

يېشىل ھايات

(شېئىرلار توپلىمى)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۈرۈمچى - 1981

ئۇيغۇر كىتاب تور بېكىتى
www.uyghurkitap.com

مەسئۇل مۇھەررىرى: تۇرسۇن مەھەممەت پەخرىدىن

يېشىل ھايات

(شېئىرلار توپلىمى)

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسى تارقىتىدۇ
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
1981 - يىل 6 - ئاي 1 - نەشرى
1981 - يىل 6 - ئاي 1 - بېسىلىشى
كىتاب نومۇرى: M10098·523
باھاسى: 0·39 يۈەن

نەشرىياتتىن

يولداش قۇربان بارات 1946 - يىل 1 - ئايدا ئاتۇش ناھىيىسىنىڭ ئاغۇ رايونىدا دېخان ئائىلىسىدە دۇنياغا كەلگەن. 1952 - يىلدىن 1955 - يىلغىچە ئاغۇ مەركىزىي باشلانغۇچ مەكتىۋىدە، 1955 - يىلدىن 1958 - يىلغىچە ئاتۇش 1 - تولۇقسىز ئوتتۇرا مەكتەپتە، 1958 - يىلدىن 1962 - يىلغىچە شىنجاڭ پېداگوگىكا ئىنستىتۇ - تىنىڭ تىل - ئەدەبىيات فاكۇلتېتىدا ئوقۇغان.

قۇربان بارات 1962 - يىلدىن 1970 - يىلغىچە «شىنجاڭ گېزىتى» ئىدارىسىدە مۇخبىر ۋە تەھرىر بولۇپ ئىشلىدى، 1970 - يىل 3 - ئايدا كورلىدىكى شىنجاڭ شىنخۇا 2 - باسما زاۋۇدىغا ئالمىشىپ بېرىپ، ئۇ يەردە 1980 - يىل 10 - ئايغا قەدەر نابور بولۇمىدە كوررېك - تور بولدى. 1980 - يىل 10 - ئايدىن باشلاپ شىنجاڭ خەلق نەشرىياتىنىڭ ئۇيغۇر تەھرىر بولۇمىدە ئىشلەپ كېلىۋاتىدۇ.

قۇربان باراتنىڭ شېئىر مەشقى باشلانغۇچ مەكتەپ - نىڭ 2 - سىنىپىدا ئوقۇۋاتقان ۋاقتىتىن تارتىپ باشلانغان. ئۇنىڭ شېئىرلىرى 1957 - يىلدىن باشلاپ مەتبۇئاتتا ئېلان قىلىنغان. ئۇنىڭ ئىجادىيەت قوشۇنىغا كىرىپ كېلىشى 50 - يىللارنىڭ ئاخىرى ۋە 60 - يىللارنىڭ بېشىغا توغرا

www.uyghurkitap.com

كېلىدۇ. ياش شائىرنىڭ شۇندىن تارتىپ ھازىرغا قەدەر مەتبۇئاتتا 200 پارچىدىن ئارتۇق شېئىرى، 9 باللادىسى، 4 پارچە داستانى ۋە بىرمۇنچە ئەدەبىي - نەزەرىيىۋى ماقالىلىرى ئېلان قىلىندى.

«يېشىل ھايات» ناملىق بۇ شېئىرلار توپلىمىغا ئاپتورنىڭ بىر قىسىم شېئىر، باللادا ۋە داستانى تاللاپ كىرگۈزۈلدى.

مۇندەرىجە

شېئىرلار

كاككۇك 1

قىزىل بايراق 2

باھار 4

گۈزەل ـ يېسىلار 5

دوستلۇق ناخشىسى 7

پامىر يايلاقلىرىدا 9

ئايدىڭ كېچىدە 11

تومۇر يول بويىدا 13

ئۇستەڭ ناخشىسى 15

گۈلشەن قىز 20

ئوما سېكىلى 22

چىمەن دوپپا 25

پوچتالىيون 28

كەچكۈز لىرىكىسى 30

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

مالچى يىگىت 32
تۇققانلار 38
گۇل ۋە تاللار 39
ئىلى دەرياسى 41
يېشىل هايات 43
كۆز دالاسى 46
جەملە 48
لەگلەك 51
دىخان ئاتا 53
سېنى كورۇپ 56
ۋەتەن توغرىلىق ناخشا 59
رەڭ ئالدى 61
ئەل مۇقاملىرى 63
سەھرا تەبىتى 65
گۇل چىچەك - گۇلگۇن چىچەك 68
تۇمەن دەرياسى بويىدا 71
سازەندە 73
تۇغۇلغان يېزام 76
مىنىڭ ئاتا - بوۋىلىرىم 78
گۇل يوپۇرماقلىرى 80
تۇن كېچە — دىلبەر كېچە 83

تاغ بۇلاقلىرى 85
ئىبا...................................... 88
مەن كوڭلۈمدە............................ 90
شىنىياڭ ئىشچىسىغا........................ 92
جەرىم دېخىنىغا.......................... 95
تاغ - دەريالار 97
پەسىل قوشىغى............................ 99
يىللار توغرىلىق ناخشا..................... 100
ئاي قارايدۇ دەرىزىدىن 102
ئادەت...................................... 104
دالا مەشقى توغرىلىق ناخشا 107
كېسىلگەن توغراق 112
دېۋانىنىڭ ھەيكىلى......................... 116
ئامىنە 119
دەريا شاقىرايدۇ قاراڭغۇلۇقتا 124
يىغا قوشىغى............................... 129
قىزنىڭ ئۆلۈمى............................. 133
ئويغىنىش.................................. 139
ئۈمىت توغرىلىق ناخشا..................... 144
كوك يانتاق چىچەكلەپتۇ..................... 149
چىچەك جۇدۇنى 152

داستان ۋە باللادىلار

گۆدۆك 155

گۆلدۆرماما 161

گۆرۆلدەيدۆ غالىپ بورانلار 166

يىپەك يوللىرىدا يېڭى سەھىپە 173

قىزىلگۆل 184

شېئىرلار

كاككۇك

كاككۇكۇم، چىرايلىق كوكلەم مەۋسۇمى
يۇرتۇمنى سېغىنىپ كەپسەن يىراقتىن.
تەبىئەت ياپ - يېشىل، نەپەس ئالىسەن —
گۇللەردىن ئۇرغۇغان شېرىن پۇراقتىن.

بوستانلار ئارىلاپ، باغلاردا سايراپ،
زېمىنگە تاشلايسەن مەپتۇن بىر نەزەر.
كوزۇڭگە چېلىقماي قالغاندۇ تايلىق،
قەدىمىي سايلىقلار، يانتاقلىق يەرلەر.

ھە، بۈگۈن يۇرتۇمدا ئۆزگىرىشلەر چوڭ،
ۋادىغا ئايلاندى قاغجىراق تاشلىق.
دېخانلار ئۇيۇم بولۇپ كوپىراتىپتا،
ئويغانغان دەشتلەردىن ئالماقتا ئاشلىق...

1956 - يىل ئىيۇل، ئاغۇ.

قىزىل بايراق

قىپ ـ قىزىل رەڭ بېرىپ پايانسىز كوككە،
لەپىلدەر قولۇمدا بايرىغىم مېنىڭ.
ئەڭ گۈزەل نۇر تامار ئۇنىڭ ھوسنىدىن،
كورسەن ئەكسىنى مەرتلەر قېنىنىڭ.
شۇ بايراق ئازاتلىق سەپەرلىرىدە،
مىليون دىللارنىڭ تارتقان زوقىنى.
قەدىمى بېيجىڭدا،
شۇ بايراق بىلەن
ياڭرىغان ياشلارنىڭ ئەرك چۇقىنى:

"قوزغال!

قۇل بولۇشنى خالىمىغانلار"
مارشىنى ياڭرىتىپ قوزغالدى ياشلار.
"بۇ مۇدھىش ھاياتتىن نە كېرەك بىزگە،
كۈرەش قىل،

زۇلمەتنى ئاغدۇرۇپ تاشلا!"
يېپىلىپ ئۇلارغا تۇن قوزغۇنلىرى،
تىترەك ئەجەللەر توستى يولىدىن.

دەريادەك ئاقتى قان،
ئەمما چۈشمىدى
بۇ يېڭىش بايرىغى ئۇلار قولىدىن...

× ×

قۇربانلار قېنىدا بويالغان بايراق
قىزىل تاڭ كوكسىدە پارلايدۇ مانا.
يەتكۈزدۇق كۈرەشتە تاڭلارغا ئۇنى،
ئەبەتكە ۋارىسلىق قىلىمىز يانا.

1957 ـ يىل ئاپرېل، ئاتۇش.

باھار

ئېخ، باھار!

ئېخ، باھار! پەسىل ئەركىسى،
دىللارغا شېرىن زوق بەخش ئېتىسەن.
تەبىئەت ھوسنىغا ھوسۇنلەر قوشۇپ،
دۇنيانى چىرايلىق ياساپ ئۆتىسەن.

ئېدىر ۋە قىرلاردا چېچەك ئۈندۈرۈپ،
غۇقۇراپ ئۇچىدۇ ئىللىق شامالار.
بەرگىدە شىلدىرلاپ كۆمۈش يوپۇرماق،
قۇياشقا ئەركىلەر نوتىلار - تاللار.

زېھنىڭنى ئاچىدۇ تىنىق ئاسماننىڭ
نۇر بىلەن تاۋلىنىپ پاقىراشلىرى...
يېزىنىڭ چېتىدىن ئاڭلىنار كۈن - تۈن،
ئۆستەڭ - دەريانىڭ شاقىراشلىرى.
دېخانلار دالىدا...
قايناپدۇ تېرىم
ئەمگەك ناخشىلىرى كوكۇللۇك ياڭراپ.
ئاشقىتەك تەلپۈنىدۇم ئېتىزلار تامان،
يىراقتىن تىراكتور ئۈنىنى ئاڭلاپ.

1959 - يىل ئاپرېل، ئۈرۈمچى.

گۈزەل مايسىلار

غەرپتە قاتمۇ - قات تاغلار كەينىگە،
گۈزەل نۇر دېڭىزى شۇڭغۇپ ئاقىدۇ.
ئالتۇن رەڭ بۇلۇتلار ئەگىشىپ ئاستا،
مايسىزار دالىغا كۈلۈپ باقىدۇ.

دالىنى سىپىلاپ سەھەر شاملى
مايسىلار ئۈستىدىن يەلپۈپ ئۆتىدۇ.
كەل مانا باغرىمغا دېگەندەك قىلىپ،
مايسىلار ئەركىلەپ مېنى كۈتىدۇ.

زوقلىنىش شاتلىقى دىلىمنى چۇلغاپ،
مانا مەن دالىنى تويلاپ كېلىمەن.
مەرۋايىت تەرىمنى توكمەكچى بولۇپ،
كۆمۈش ئېرىقلارنى بويلاپ كېلىمەن.

تېرەمگە سىغمايمەن، شوخ شىلدىرلاشلار
ئىلھامىم تارىنى چېكىپ ئۆتكەندە.
شاتلانماي قانداقمۇ چىدىسۇن يۈرەك،
مايسىلار "ئىشلە" دەپ مېنى كۈتكەندە.

ئۇپۇققا تۇتاشقان بۇغداي دېڭىزى،
مىسلىسىز ھوسۇلدىن بېرىدۇ دېرەك.
مايسىلار پىچىرلار: تەييارلان يىگىت،
تەييارلان بىز ئۈچۈن ئوغىلىك كېرەك!...

تەييارمەن، سېغىنغان دىلنى كۆلدۈرۈپ،
باغرىڭدا غۇلاچلار ئاتقۇم كېلىدۇ.
كۈمۈشتەك پارقىراق ئايدىڭ كېچىدە،
باغرىڭدا قوشاقلار قاتقۇم كېلىدۇ:

"ئىشلەيمەن كېچىنى كۈندۈزگە ئۇلاپ..."
ئېيتتىم بۇ ناخشامنى تۈنجى تويۇڭغا.
مەن مېھنەت ئوغلانى مەپتۇن بولىمەن،
توقچىلىق ياغدۇرۇپ تۇرغان بويۇڭغا.

1959 - يىل ماي، ئۈرۈمچى.

دوستلۇق ناخشىسى

ئاسماندا پارلىدى تۈنجى يۇلتۇزلار،
كېچىنى كۈتمەكتە چەكسىز باياۋان.
ئۇپۇققا يېيىلغان يېڭى ئېتىزلار
ئۇملۇكسىك كۈچىنى قىلىدۇ ئايان.

بىر كۈنلۈك قايناق جەڭ ئاياقلاشتى-دە،
يىگىتلەر بىر-بىرلەپ قايتىشتى ئىشتىن.
ئېتىزدا جىم بولدى تىراكتورلىرى،
توختىشىپ كۈن بويى گۈرۈلدىشىدىن.

باياۋان باغرىدا بىرلا تىراكتور،
دولقۇنلۇق نەپەستىن توختىماس لېكىن.
سەھراغا جان بېرىپ گۈرۈلدەر موتور،
(كېچىچە يەر ئېچىپ چىقىشى مۇمكىن!)

ئىككى تۈز نۇر يولى ئالغا سوزۇلغان،
ئارقىدا تۇپراقنىڭ قارامتۇل ئىزى.
ئۈستىدە ئىككى دوست ئولتۇرۇۋالغان،
چاقنايدۇ كوكسىدە كۈمۈش يۇلتۇزى.

ئايرىلماس دوستلار ئۈچ،
شۆنچە قەدىردان،

بىر يىگىت شەھەردىن،
يېزىدىن بىرسى،
ئىككىسى بىر خىلدا كىيىشكەن بادام،
دىللاردا قايىنايدۇ مېھنەت ھەۋىسى.

1959 - يىل ئىيۇن، ئۈرۈمچى.

پامىر يايلاقلىرىدا

بۇلۇتقا باش قويۇپ ياتىدۇ پامىر
باغرىدا كۆز يەتمەس چىمەن يايلاقلار.
ياپ - يېشىل جىلغا ۋە ئورمانلىرىدىن
شىرقىراپ ئاقىدۇ كۈمۈش بۇلاقلار.

شۆنچىلىك بىپايان، شۆنچىلىك گۈزەل،
چارۋىلار ئۈزىناقلاپ يايلىغان ۋادا.
ھەر تاغدا چوپاننىڭ قومۇش نىيىدە،
گۈزەللىك كۆيىگە سايرىغان ۋادا.

شەھەرلىك ياش يىگىت ئاتنىڭ ئۈستىدە
پايانسىز يايلاققا كۆلۈپ باقىدۇ.
شۇ ئانا دىيارغا —
يېڭى يۇرتىغا،
قەلبىدىن دەريادەك مېھرى ئاقىدۇ.

يىراق تاغ - يايلاقتا بولسىمۇ يىگىت،
يەنى ئۇز شەھرىدىن شۆنچە يىراقتا؛

يالقۇندەك تاۋلىنىپ ئۇتلۇق قەلبىدە،
ئەڭ گۈزەل ئارزۇلار يانار شۇ تاپتا:

"ئېخ، گۈزەل يايلاقلار،
سۆيۈملۈك ئۆلكە!...
مېھرىڭدىن ئالەمچە غەيرەت ئالىمەن.
ھەر كۈنى كوكسۈڭگە گۈل - چىچەك تاقاپ،
ھوسنۈڭنى مەڭگۈگە سۆيۈپ قالىمەن!"

1959 - يىل ئىيۇن، ئۈرۈمچى.

ئايدىڭ كېچىدە

گۈزەللىك باغرىدا يايرايدۇ كېچە،
يۇلتۇزلار ئاسمىنى گويا بىر دېڭىز.
يېقىملىق شامالنىڭ ئەللەيلىشىدە
ئۇخلىمەي ياتىدۇ پايانسىز ئېگىز.

كېچىنىڭ سالقىنى يىپەكتەك يۇمشاق،
يۈزۈڭنى سىپايدۇ، ئاھ قانداق ھوزۇر!
چوققىلار كەينىدىن كوتىرىلىپ ئاي،
بوغدايزار ئۈستىنى ياپتى كۈمۈش نۇر.

قىر بويلاپ كېلىشتى بىر توپ يىگىتلەر،
قولىدا ئوغىغى، پارقىرار بىسى.
يەڭلىرى تۈرۈلگەن، ھەر ئىشقا تەييار،
دىلىدا ئەمگەكنىڭ قايناق ھەۋىسى.

— چۇشەيلۇق يىگىتلەر! — دىدى باشلىغى،
تاڭغىچە نالاي يەر تۇگەيدۇ تېزدىن.
ئەمگەكنىڭ شۇ كوركەم قىزىل بايرىغى
كەتمىسۇن ھەرگىزمۇ كۈرۈپپىمىزدىن!

ئۇغاقلار شارتىلداپ قىزىپ كەتتى ئىش،
يىگىتلەر سول يېرىپ كەتتى يىراقلاپ.
«لەيلى گۈل» ناخشىسى باشلىنىپ بىردىن،
بۇغدايزار ئارىلاپ كەتتى ئۇزاقلاپ...

1959 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

تومۇريول بويىدا

ئۇيقۇلۇق كوزىنى ئاچماقتا ئاستا
بۇلاقنىڭ سۈيىدەك سۈپ - سۈزۈك ئاسمان.
ئاخىرقى يۇلتۇزلار پىلىلدار كوكتە،
ئۇپۇقنىڭ لېۋىنى قىزىللىق باسقان.

سەھەر سالقىنىدا دالا تەرەپتىن
گۈللەرنىڭ پۇرىقى ئۇردى دىماققا.
شۇ پەيتتە ياڭرىدى تومۇريول بويلاپ —
ئەمگەكنىڭ ناخشىسى، كەتتى يىراققا.

تورغايلار سايرىشىپ قىر بويلىرىدا،
كۈيلەشتى دالانى، گۈلشەن ئۆيىنى.
قارىياغاچ شېخىدا ئەنە بىر تورغاي
ھەيران بوپ باشلىدى شاتلىق كۈيىنى:

"يېڭىچە ياشنىتىپ سەھەر پەيزىنى،
كىملەر بۇ، مېنىڭدىن بۇرۇن تۇرۇشقان؟
كىملەر بۇ چاقماقتەك ئېتىلىپ ھەر يان،
چوللەرگە ھەيۋەتلىك يوللار قۇرۇشقان؟"

ئانچىلىك تاڭ قالما دالا كۆيچىسى،
كۆزلۈگى كەم ئىكەن بىلىۋالسەن.
پويىزلار گۈدۈگى ياڭرىغان چاغدا،
ئاشىق بوپ بۇ يەردە مەڭگۈ قالسەن.

1959 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

ئۆستەڭ ناخشىسى

سوزۇلۇپ ياتىدۇ بىپايان دالا،
ئۆپۈقنىڭ گىرۋىگىگە باغرىنى ياققان.
قار باسقان تاغلاردىن يول ئالغان سۇلار،
ئۇنىڭ باغرىدا ئۆركەشلەپ ئاققان.

سوزۇلغان تاش ئۆستەڭ، بولغان راۋان يول،
دالانىڭ يۈگەنسىز ئېقىنلىرىغا.
چومۇلگەن بۇ دالا تاغ سۇلىرىنىڭ
ئۆستەڭدىن ئۆرغۇغان سالقىنلىرىغا.

كۈمۈشتەك پارقىراپ ئۆستەڭدىكى سۇ
چاپىدۇ پايانسىز ۋادىنى بويلاپ.
شاقىراپ يول بويى ئېيتىدۇ ناخشا،
دولقۇنلاپ، شوخلىنىپ، ئېقىپ ئويناقلاپ.

تەبىئەت ھوكمىنى بۇزۇپ شۇ ناخشا،
قىلماقتا دالانىڭ تەقدىرىنى ھەل.
ئوتمۇشنىڭ چىرايى كەلدى ئالدىمغا،
پىشقەدەم بىر دېخان سوزلىگەن مەھەل...

بىر چاغلار بىز ئۇچۇن تىلسىمات بولۇپ،
ۋەھىمىلىك جىمىلىقتا چوككەن بۇ قاقاس.
تەشنالىق دەستىدىن ئۇسسەيتتى مايسا،
بورىلەر پادىسى سالاتتى قىقاس.

شۇ دالا تىرنىغى قانچە دىللارغا،
قايغۇدىن - ئەلەمدىن ئىز سىلىپ ئۆتكەن.
قانچىلار چاڭقاقلىق دەردىدىن ھوشسىز،
بورىلەر توپىغا يەم بولۇپ كەتكەن.

نە مۇندا ئاقىدۇ ھايات سۇلىرى،
نە بەزەن بولۇتتىن تامچىلايدۇ ياش؟!
ئەتراپنى كويدۇرۇپ پۇركەپ تۇتەككە،
يالقۇنلۇق نۇرىنى چاچىدۇ قۇياش!...

سولاتتى ئاز ئوتمەي، ئويلىساڭ بىر چاغ،
باھاردا بوي تارتقان نازۇك چىچەكلەر.
بىزنىمۇ سارغايتقان شۇ مايسىلاردەك،
ھاياتقا يامىشىپ ھەشقىپىچەكلەر.

سەھەردە ئويغىنىپ چولگە ماڭاتتىم،
بايلارنىڭ مىلىنى باقاتتىم ھامان.
پادىچى كۇنىنى سالغان بېشىمغا،
بىر بۇردا نان ئۇچۇن شۇ ئېغىر زامان.

باراتتى مەن بىلەن مەرھۇم دادامۇ،
چېچىغا ئومۇرنىڭ قىروسى چۈشكەن.
(كوزۇمدىن كەتمەيدۇ تا شۇ كەمگىچە
ئۇستىدە يىرتىق تون، رەڭگى بەك ئۇچكەن).

ئاچلىقتىن قىينىلىپ پادا باقاتتۇق،
كويۇپ تومۇزدا، يېزىلار يىراق،
ھاياتقا ئۇمىتتە باقسىمۇ دادام،
كۇنسېرى ئاجىزلاپ باراتتى بىراق.

روزىنىڭ بىر كۇنى شۇ ئاي دالادا،
تۇيۇقسىز كەتتى ئۇ ئەجەل قوينىغا.
"جان دادا قاياققا، ئوغلۇڭنى تاشلاپ؟..."
ھوكىرەپ ئېسىلدىم ئۇنىڭ بوينىغا.
....

ئازاپلار ئىلكىدە دادامىلا ئەمەس،
قانچىلار ئاشۇنداق ئولمىگەنمىدى؟
ئەلەمدىن بوغۇلۇپ پەريات ئەيلىسەك
غوجاملار زاڭلىق قىپ كۇلمىگەنمىدى!؟

× ×

ئۇلۇغۋار گۇرۇلدەپ ئوستەڭ ناخشىسى
يىراق - يىراقلارغا قانات قاقىدۇ.

www.uyghurkitap.com

دالانى ئويغاتقان سادالىرىغا،
جوتۇلار جاراڭلاپ ئاۋاز قاتىدۇ.

ئەمگەك قاينىمىدىن بىرئاز يىراقتا،
تۇرىمىز ھەۋەستە تىكىلىپ ئاڭا.
ياشانغان ئەمگەكچى ئەخمەتجان ئاكا،
دالا تەقدىرىنى سوزلەيدۇ ماڭا...

× ×

ھە، ئۇكا!
خوشاللىق سىغماي دىللارغا،
يۈرەكتە ئوينايدۇ ئوتلۇق ھاياجان!...
تەقدىرمۇ ئوزگەرگەن، بىر ئومۇر بويى —
بۇنداق زور ئىشلارنى كورگەنتۇق قاچان!؟

....

چولگە سۇ چىقىرىش سوزى بولغاندا،
شاتلىقتىن بوۋايلار كوزىن ياشلىدى.
ئىلھام ۋە غەيرەتكە تولۇپ ئەزالار،
دالاغا شىددەتلىك ھۇجۇم باشلىدى.

كوردىڭىز، بۇ چولدە بولدى ئويغىنىش،
ئۇنىڭدىن زور ئۇمىت كۇتمەكتە ھەر كىم.
بۇگۇن بىز سوزلەشكەن مۇشۇ دالاغا،
كېلەر يىل كورگىلى كېلەرسىز بەلكىم.

ئۇ چاغدا...
دالاغا دەريا سۇلىرى
ئوستەڭ - ئوستەڭلەردە تولۇپ ئاقىدۇ.
ئاق ئالتۇن گۇللىرى ۋادىنى بويلاپ،
ئېتىزنى ياپ - يېشىل مايسا ياپىدۇ.

ھاياتنىڭ جوشقۇنلۇق ئىلھاملىرىدىن،
پايانسىز ۋادىدا ياسايمىز گۇلشەن.
ئەنە، ئالدىمىزدا پارلاق كەلگۇسى
قۇباشتەك نۇر چېچىپ تۇرىدۇ روشەن.

1959 - يىل نويابىر، ئۇرۇمچى.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

گۈلشەن قىز

ئايدىڭغا كومۇلگەن دالا ئاخشىمى،
پايانسىز ئېتىزلار كورۇنەر روشەن.
ئاي نۇرى ئوينىغان ئېرىقلار بويلاپ،
ئېتىزغا سۇ باشلاپ كېلىدۇ گۈلشەن.

ئومۇلۇكتىن نۇرلانغان قەلبىدە ئۇنىڭ
شات ئەمگەك ھىسلىرى قانات قاقىدۇ.
يېڭى ئېرىقلاردا شىرقىراپ ئاققان
سۇ بىلەن قوشۇلۇپ مېھرى ئاقىدۇ.

شۇ مېھىر كۈچ بېرىپ سانسىز يىلتىزغا،
قوينى كەڭ تۇپراقتىن ئالىدۇ بايلىق.
شۇ مېھىر قۇدرىتى يارىتار شۇنچە،
خامان - خامانلارغا سىغمىغان ئاشلىق.

سۆزۈلدى گۈزەل تاڭ:
سۇغا قانماقتا
ياپ - يېشىل ۋادىلار، پايانسىز ئېتىز.

دىلىدا ھاياجان، لېۋىدە كۈلكە،
مول ھوسۇل ئىشقىدا ئىشلەر گۈلشەن قىز.

ئانار رەڭ مەگزىدەك رەڭ ئالدى ئۇپۇق،
جىرالار، تاغلارغا سىڭىپ كەتتى تۈن.
كورۈشكە يېزىنىڭ داڭلىق قىزىنى،
چوققىلار كەينىدىن چاچراپ چىقتى كۈن!

1960 - يىل ئىيۇن، ئاغۇ.

ئوما سىپكىلى

دالىدا

دولقۇنلايدۇ كوز يەتكۈسىز بۇغدايزار،
ئاي نۇرىدا يالتىرايدۇ يىراقلار.
باشاقلارنى سۆيۈپ ئۆتكەن شامالدا،
ئۈچۈپ كېلەر ئەجەپ ئىللىق پۇراقلار.

ھوزۇرلىنىپ گۈزەل كېچە پەيزىدىن،
كوكرەك كېرىپ قىرلار ئارا ماڭغاندىم؛
چەكسىز - كەڭرى ئېتىزلارغا يەتكەندە،
يوشۇرماستىن ئېيتىش كېرەك، تاڭ قالدىم:

شارتىلدىغان ئوغاقلارغا تەڭكەش بوپ،
ناخشا - كۈلكە سادالىرى ياڭرايدۇ.
بەس - بەس بىلەن سول يارىدۇ يىگىتلەر،
چېۋەر قىزلار ئۇنچە توشۇپ قالمايدۇ.

قۇياش

قۇياش چىققى قاتار تاغلار كەينىدىن،
ئېتىزلارغا ئالتۇن نۇرى قۇيۇلدى.

گويا ماڭا كېچىككىنىنى سېزىپ ئۇ،
خىجالەتتىن قىزارغاندەك تۇيۇلدى.

كومبايىن

بۇغدايزاردا كومبايىنلار گۈرۈلدەپ،
يېرىپ بارار كەڭ ئېتىزنىڭ كوكسىنى.
تازىلانغان ئالتۇن دانلار پارقىراپ،
كۈن نۇرىدا كوز - كوز قىلار ھوسنىنى.

پەيزى، — دېدى يېنىمدىكى بىر يىگىت، —
قانداق ياخشى زامانىڭ گاڭ يورغىسى.
دالىمىزنى ياڭراتقان بۇ زور نەرسە،
ئىشچىلارنىڭ يېزىمىزغا سوغىسى.

كەچكى شەپەق

چارچاپ قۇياش پېتىپ كەتتى غەرپكە،
چۈشتى كەچنىڭ راھەتبەخش سالقىنى.
ئالتۇن جىيەك تۇتۇپ تىنىق ئۇپۇققا،
چىراي ئاچتى گۈزەل شەپەق يالقۇنى.

ئىشتىن چۈشۈپ قاراپ ماڭدۇق يېزىغا،
چاخچاقلىشىپ چەكسىز شاتلىق ئىلكىدە.

يۇزلىرىمىز شەپەقسىمان قىزارغان،
لەۋلىرىمىز تىنىم تاپماس كۈلكىدە.

ۋۇجۇدۇمدا بىر روھلىنىش سېزىمەن،
گويا شەپەق قەلبىمدىمۇ يانغاندەك.
بىر كۈن ئىشلەپ چارچاش دىگەن قەيەردە،
ئەمەسمەنغۇ ئومىغا ھىچ قانغاندەك.

ئىش كۈتىدۇ تېخى ئايدىڭ كېچىلەر،
زوقۇم بىلەن ئوغاق سېلىپ قاينايمەن.
باشلانماقتا قىزغىن ئوما چاغلىرى،
دوستلار بىلەن بەس-بەسلىشىپ قالمايمەن.

1960 - يىل ئىيۇل، ئۈرۈمچى.

چىمەن دوپپا

ئانا ھەيران خېلىدىن بېرى،
قۇندۇز چاچلىق ئوماق قىزىغا.
"ئۆزگىرىشىنىڭ نىمىكىن سىرى
كىم كەلگەندۇ بىزنىڭ يېزىغا؟"

تاڭ پورىگى ئاچقاندا غۇنچە،
باغدا كورەر قىزى لەيلىنى.
دوپپا تىكىش ئىلگىرى مۇنچە
تارتمايتتىغۇ ئۇنىڭ مەيلىنى؟

كىچىك يىگنە، رەڭمۇ-رەڭ يىپەك،
ئاق خەسگە ياسايدۇ نەقىش.
چىمەن دوپپا... كىمگىدۇ دىمەك
پات ئارىدا بولغۇسى بەخشىش.

ئويلار ئانا: ئۇ بەختى بار كىم؟
(ئانا قەلبى ھەممىدىن زىرەك).
ياخشى يىگىت كۆيوغۇل بەلكىم،
ئانا ئۇنى بىلىشى كېرەك.

سۇئاللىرى قالار جاۋاپسىز،
كۈلۈپ يەرگە قارايدۇ قىزى.
گۈل تىكىدۇ بەزەن ئۇيقۇسىز،
كوز ئاچقىچە چولپان يۇلتۇزى.

دوپپا پۈتتى، قۇندۇز چاچلىق قىز
ئۇنى ياغلىق قېتىغا ئالدى.
كورۇپ تەكچىدە دوپپىنى ئانا،
كوز ئۈزەلمەي قاراپلا قالدى.

ئۇ دوپپىدا گۈزەل سەنئەتنىڭ
ئەجەپ نەپىس يەلپۈنۈشى بار.
ئۇ دوپپىدا پاك مۇھەببەتنىڭ
ئىنتىزارى — تەلپۈنۈشى بار.

چىدالمىدى ئانا ئاخىرى،
قىز تۇيغۇسى بولغاندا ئايان.
— جېنىم قىزىم، كەلگىنە بېرى،
يۈرەك سىرىڭ ئەيلىگىن بايان.
....

كۈلۈمسىرەپ بۇ ئۇياتچان قىز،
قول تاشلىدى ئانا بوينىغا.
شەپەقسىمان رەڭ ئالدى يۈزى،
ئانا ئالدى ئۇنى قوينىغا.

"جېنىم ئانا، ئاڭلىدىڭمۇ سەن،
غەرپكە قاراپ كەلمەكتە پويىز.
پات يېقىندا تەنتەنە بىلەن،
ئۈرۈمچىگە يېتىپ كېلەر تېز.

تومۇر يولدا ياخشى ئىشلەپتۇ،
يېزىمىزدىن كەتكەن يىگىتلەر.
نەمۇنىچى، زەربدار بوپتۇ،
تاغنى تالقان ئەتكەن يىگىتلەر

تەڭتۇش قىزلار تەشكىللىنىپ بىز،
ھال سوراشقا قىلىشتۇق قارار.
سوغا - سالام: ئۈرۈك ۋە مېغىز...
مېنىڭ چىمەن دوپپامۇ بارار.

قايتىپ كەلدى يىگىتلىرىمىز
شەرەپ گۈلى تاقاپ كوكسىگە.
جېنىم ئانا، شۇ چىمەن دوپپام،
ياراشامدۇ باتۇر ھوسنىگە!"

1960 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

www.uyghurkitap.com

پوچتالىيون

گۇلدۇرماما دەھشەت سالىدۇ،
ئالتۇن خەنجەر ئۇرۇپ پەلەككە.
چوڭ يول بىلەن يېزىغا قاراپ،
پوچتالىيون كەلمەكتە يەككە.

مىنۇتسېرى ئالدىرايدۇ ئۇ،
يامغۇر بىلەن تېزلىك تالىشىپ.
ئاخىر يامغۇر ئاستىدا قالدى،
زاراڭزىلىق ئېدىردىن ئېشىپ.

چاپىنىنى يەشتى ئۇ دەررۇ،
سومكىسىنى ئورىدى چاققان.
مەجنۇنتالغا ئوخشاپ قالدى ئۇ،
يامغۇر سۈيى تامچىلاپ ئاققان.

يۈز - كوزىگە ئۇرۇلار يامغۇر،
ساۋىغاندەك ئېپەك قامچىلار.
يېپىشتۇرۇپ بۇدرە چېچىنى،
ئېقىپ چۈشەر يىرىك تامچىلار.

پوچتالىيون كۈلۈمسىرەيدۇ،
دۇنيا گۈزەل، تەبىئەت گۈزەل.
سومكىسىغا باقىدۇ مەمنۇن،
خەتنىڭ قۇرۇق قالغىنى ئەۋزەل.

خەتلىرى بار چۈنكى سومكىدا
يېزىدىكى مەرتلەر ئەھلىنىڭ.
سالامى بار دىخان ئاتىغا
ئوقۇۋاتقان ئەزىز ئوغلىنىڭ.

ئېتىز گۈلى — ئالما يۈز قىزلار
خەت كۈتىدۇ ئىشچى ياردىن.
ئۇ خەتلەردە ئوتلۇق سېغىنىش
نەقىشلەنگەن يۈرەك تارىدىن.

خەتلەر قۇرۇق قالسا يامغۇردىن
دەرمان بولۇپ بارىدۇ دەرتكە.
يىگىت خوشال،
مەغرۇرلۇق بىلەن
كوز قىسىدۇ بۇلۇتلۇق كوككە.

1961 - يىل ئاپرېل، ئۈرۈمچى.

كەچكۈز لەرزىسى

سۈيۈملۈك يۇرتىمىزغا كەچكۈز كەلدى،
شۈدىگەر ئېتىزلاردا ياتار داڭگال.
پايانسىز ئېكىنزارلار بوشاپ قالدى،
ئالتۇن رەڭ بولۇپ قالدى يېشىل جاڭگال.

قورۇلۇپ قالدى باغدا گۈل - چېچەكلەر،
كېپىنەك ئېتىلمايدۇ پۇراقلارغا.
قالىغاچ پىشايۋانغا ئۇگا سالماس،
تورنىلار ئۇچۇپ كېتەر يىراقلارغا.

ئىغاڭلاپ سوغ شامالدا مەجنۇن تاللار
يوپۇرماق تاشلىشىدۇ بولاقلارغا.
ئانىلار ئەللەي ئېيتىپ كېچىلەردە،
يېگىدىن پوسما تىكەر بوۋاقلارغا.

كوچىدا تۇرۇپ قالدىم يارىم بىلەن،
بىر نەپەس يەلكىسىگە تىرەپ يەلكە.
ئۇنىڭ شوخ كوزلىرىدەك ياندى چولپان،
گۈزەل تاڭ سۈبھىسىدىن بېرىپ بەلگە.

× ×

خەير! دەپ يارىم كەتتى پاختىزارغا،
ئاداققى ھوزىلارنى ئاتقۇزغىلى.
مەن ماڭدىم كەتمىنىمنى ئويناقلىتىپ،
دالاغا سۇ قويۇپ
توك ياتقۇزغىلى.

× ×

ئېھ ھايات!
ھاياتىمىز قانداق گۈزەل،
كەچكۈز ھەم ئەجەپ زوقى ئېتەر بەخش.
كەچكۈزنىڭ ئارقىسىدىن قىش كېلىدۇ،
دەرىزە ئەينىكىگە ياساپ نەقىش.

1961 - يىل نويابىر، ئۈرۈمچى.

www.uyghurkitap.com

مالچى يىگىت

چوتكا تۇتقان،
خۇشخۇي
مالچى يىگىت
ئاتلىرىنى سىلاپ-سىپاپ
ئەركىلىتىپ تارايدۇ.
ئۆزى باققان،
ئۆزى سەمرىتكەن،
بۇ ۋاپادار دوستلىرىغا
زوقى بىلەن قارايدۇ.
قارايدۇ ئۇ،
خوشاللىغى
ئىچ-ئىچىگە پاتمايدۇ.
بۇرۇت قويغان
بۇغداي ئۆڭلۈك يۈزىدە،
تۇم قارا
مېھىر تولغان كوزىدە
ئالەم-ئالەم
نۇر شولىسى چاقنايدۇ.

— تورۇقلىرىم...
جانىۋارلىرىم...
شامال قانات دۇلدۇللار،
كىشنىشەڭلار شوخلىنىپ.
دالىلاردا، بوستاندا،
جور بولىدۇ
ياز كۈيچىسى بۇلبۇللار.

× ×

قەھرىتان قىش...
سايلار، ۋادىلار
بىر كۈندىلا
قېلىن قارغا پېتىپ قالدى...
ھەتتا
ئاداققى سەپەر قۇشلىرىمۇ
يالىڭاچ دەرەخلەردىن
يىراقلارغا كېتىپ قالدى.
قاراڭغۇ تۈن...
ئاچچىق،
سوغاق نەيزىسى
قىرىق گىرادۇسقا يانداشتى،
يېرىم كېچە...

قارلىق شىۋىرغان
بوران بىلەن ئالماشتى.
ئىسسىق ئۆيدە ياش كېلىن
خىيال بىلەن
ئاق چۈشەككە باقىدۇ.
موماي ئەنسىز...
ئاچچىغى بىلەن
توختىماستىن سوزلەۋاتىدۇ:
— قانداق گەپ بۇ؟
يېرىم كېچىدە
كىگىز ئېلىپ
چىقىپ كەتتى تالاغا!
بوراندا،
شىۋىرغاندا،
ئىسسىقىنا
ئۆز ئۆيدە ئولتۇرماي
ھەيرانمەن —
بۇ بالىغا......

بۈگۈن ئىككى كۈن بولدى
بىر ئات
ئاغرىپ قالدى.
ئەنە — ئۇ
ئېغىر تىنىپ تىترەۋاتىدۇ.
يىگىتنىڭ ھارارەتلىك مېھرى

ھە ئۈنمۇ
ئۆز باغرىغا تارتىدۇ.
يېڭى ئۆينىڭ كىگىزىنى
ئويلاپ تۇرماي
ئات ئۈستىگە ياپىدۇ.
بالىنى زاكىلىغان ئانىدەك،
ئاۋايلاپ
كوكۇل قويۇپ ئورايدۇ.
ئۈنىڭدىن
ئىخلاس بىلەن سورايدۇ:
— ئېخ جانىۋار!
بۈگۈن قانداقسىن؟
چىداش بەرگىن!
ساق چىق مۇشۇ سەھەردىن.
ئەتىگە
ھايال قىلماي
ئاق خالاتلىق دوستۇمنى
باشلاپ چىقاي شەھەردىن.
تورۇقلىرىم،
جانىۋارلىرىم...
شامال قانات دۇلدۇللار،
ئاز قالدى...
ئىللىق كۈلۈپ باھار كېلەر،
باغلاردا
سايراپ كېتەر بۇلبۇللار!

www.uyghurkitap.com

× ×

چىرايلىق كۈلۈمسىرەپ
كۈمۈش رەڭلىك تاڭلار ئاتقاندا،
ئەزالار
ناخشىلارنى
سوزۇپ - سوزۇپ ياڭرىتىپ
دالىدا يەر ھەيدەۋاتقاندا؛
ياكى
قارىغاي باسقان چاناللار،
قار - مۇز قاپلىغان
تىك داۋانلاردىن
ئوقتەك ئۇتۇپ كەتكەندە،
ياكى
ئالاقىچى چەۋەنداز
بىر كۈنلۈك بوزلارغا
بىر سائەتتە يەتكەندە،
مەلىنىڭ
ئاتباقارى
كامىلجاننى ماختايدۇ:
— تومۇردىن چىڭ يىگىت بۇ،
ئۇنىڭ باققان ئاتلىرى
قاراڭلار!
نىمە دىگەن ئىسىل ئاتلار بۇ!
توروق ئاتلار

يايلىلىرى
خۇددى توزدەك ياتىرايدۇ.
سىمىزلىكتە
تىپچەكلىشىپ،
شوخلۇق قىلىپ،
دالىلارغا، ئېتىزلارغا ئاتىلىدۇ.

1962 - يىل يانۋار، ئۈرۈمچى.

تۇققانلار

تۇققان سۆزى يېقىنلىقنىڭ سىماسى،
تۇققان دېدۇ بىر ئۇرۇقتىن تارالسا.
رازى بولماس مېھرىۋانلىق دۇنياسى،
تۇققانلىققا مۇنداق ئاددى قارالسا.

بالىنىسىدا بىللە بولدۇق توت كىشەل،
ئىككى تاتار، بىر قازاق چال، بىرى مەن.
ھەمرالىرىم ئەجەپ ئىسىل كىشىلەر،
ھەممىسىنى ئۆز ئاكامدەك كورىمەن.

باش ئۇستۇمدە بولۇپ كېتەر پەرۋانە،
ئېغىرلىشىپ قالسا ھالىم ئاغرىقتا.
ئىسسىق ئوراپ قويسا بىرسى يوتقاننى،
بىرسى بېشىم تېڭىپ قويار ياغلىقتا.

غەمخور بولۇپ ئاسرايدىكەن ئۆزئارا،
ھەممە يەردە بىر بىرىنى تۇققانلار.
بىر ئۇرۇقتىن تارالمىغى شەرت ئەمەس،
بىزنىڭ خەلق مانا شۇنداق تۇققانلار.

1962 - يىل ئىيۇن، ئۈرۈمچى.

گۈل ۋە تاللار

قۇياش نۇرى توكۇلەر مول - مول،
تەكچىبىدىكى گۈل قاچىسىغا.
تاۋلىنىبدۇ ئۇندىكى گۈللەر،
ئىشقىنىڭ چۇشەر ھەر دانىسىغا.

دەرىزىنىڭ ئالدىدا سوگەت،
چوكانلىرى يېشىلگەن تال - تال.
سويۇپ ئوتەر كوكلەم شاملى،
تاغ باغرىدىن كەلگەندە خوشال.

تىكىلىدۇ ئاڭا بىر دوستۇم،
(گۈزەللىكنىڭ نوناق مەپتۇنى).
چوكانتالدىن سۇندۇرۇپ ئېلىپ،
گۈل قاچىغا سېپ قويدى ئۇنى.

قارايدىكى مانا گۈزەللىك!...
گۈل ۋە تاللار ياراشتى زەپمۇ.
مۇنداق لەززەت ئالالمىغان ئۇ،
لېنتا بىلەن گۈلنى بىزەپمۇ.

قۇرۇپ قالدى تاللار كەچكىچە،
لېكىن گۈللەر تۇرار جانلىنىپ.
بېشىنى تاتلاپ قارايدۇ دوستۇم،
پەرۋاندەك ئۇنى ئايلىنىپ.

ئەپسۇسلانما، ئەمدى ئاغىنە،
گۈللەرمىدى يىلتىزى يوق تال!
ئانا تۇپراق قۇۋۋەت بەرمىسە،
ھەممە نەرسە بولىدۇ قاخشال.

1962 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

ئىلى دەرياسى

چىرايلىق ساھىللار ياڭزا - ياڭزا گۈل:
قىپ - قىزىل چوغلۇقلار، لەيلىقازاقلار...
ۋادىلار قىپ - قىزىل، توقايلار قىزىل،
ياپ - يېشىل مەخمەلدۇر ئۇزاق - ئۇزاقلار.
قۇياش شۇڭغۇماقتا، ئۇپۇق قىزارغان،
سۇدا ئەكس ئېتەر شەپەق يالقۇنى.
يىراق - يېقىنلاردا ياڭرار ناخشىلار،
يۈزۈمگە ئۇرۇلىدۇ دەريا سالقىنى.
يىلقىلار كىشنەيدۇ، پادىلار قايتقان،
كېمە ئالدىرايدۇ قارشى قىرغاققا.
بۇلبۇل ئاۋازلىرى، مېھنەت شاۋقۇنى،
جاراڭلاپ كېلىدۇ باقساڭ قاياققا.
لېۋىمدە كۈلكىدۇر
— زامان ئوغلىنىڭ
مەمنۇن تەبەسسۇمى، مەغرۇر كۈلكىسى.
قانچىلىك ياشارغان بۇ ئۇلۇق دەريا،
قانچىلىك ياشىنغان ئالما ئۇلكىسى...
ئوتكەننى ئەسلىدىم:

يامراپ كەلدى ياش،
ئېغىر قارا يىللار چۈشتى يادىمغا.
مۈڭلۈق خاتىرىلەر يۈزىنى ئاچتى،
ھەسرەتلىك بىر ھايات كەلدى ئالدىمغا......
ئۇ كۈنلەر ئۆتۈپ كەتتى،
ئاڭلانماس ئەمدى
دىخان قىزلىرىنىڭ مۈڭلۈق قوشىغى.
ئوڭكۈرلەر ئىچىدە قالدۇرمايدۇ كۆل.
قاچقۇن ئاشىقلارنىڭ غېرىپ ئوچىغى.
كوز ياشلار سېلىدە تاشمايدۇ دەريا.
قان بىلەن تولمايدۇ ئالتۇن پىيالە.
ۋادىلار قىپ ـ قىزىل، توقايلار قىزىل،
قۇربانلار قېنىدىن ئۇنۇپتۇ لالە.
شاقىراپ ئاقىدۇ ئىلى دەرياسى،
ياڭراق ئەكس سادا بېرەر تاغۇ ـ تاش.
دەريا بويلىرىدا ئايلىنىپ تەنها،
شېرىي تۇيغۇلارغا بولىمەن يولداش.

1962 ـ يىل ئاۋغۇست، تېكەس.

يېشىل ھايات

كۈمۈشتەك يالتىرايدۇ قارلىق تاغلار،
يېشىللىق دۇنياسىدۇر ئېتەكلىرى.
ئېدىرلار نار توگىنىڭ ئۆركىشىدەك ...
باغرىدا يەلپۈنىدۇ چېچەكلىرى.
قاپتال ۋە جىرالىرى يېشىل جاڭگال،
قارىغايلار ساما بىلەن بوي تالاشقان.
ئېدىرلار ئارىلىغى قويۇق چاتقال،
ياپ ـ يېشىل توقايلىقلار قۇچاقلاشقان.
تاغ سۈيى ئېقىپ ئۆتۈپ توقايلىقتىن،
تاشتىن ـ تاشقا ئۇرۇلىدۇ، شاقىرايدۇ.
بىپايان يىراقلىقلار يېشىل يايلاق،
كوزۇڭنى قاماشتۇرۇپ پاقىرايدۇ.
قاياققا كوز تاشلىساڭ يېشىل ھايات،
يېشىلدەك كورۇنىدۇ بار كائىنات.

شىشىدەك سۈزۈك ئاسمان، تىنىق ئاسمان،
ئاۋۇلنىڭ ئويلىرىدىن چىقار تۈتۈن.
تام ئويلەر، كىگىز ئويلەر سان ـ ساناقسىز
ئارىلاش ئورۇنلاشقان ئۇلار پۈتۈن.

www.uyghurkitap.com

ئاتلىرى چۈشەلگەندۇر ئۆي ئالدىدا،
سىيرلار ئۇزاپ كەتكەن توقايلارغا.
توخۇلار قاقاقلايدۇ، ئىتلار ھاۋشار،
باللار مىنىپ يۈرەر موزايلارغا.
مومايلار ئىشلەپ يۈرەر كوكاتلىقتا،
بوۋايلار ھەر خىل كوكتات تېرىپ بەرگەن.
كېلىنچەك سوزۇپ - سوزۇپ ئولەن ئېيتار،
بوۋىغى ئانىسىغا كۈلۈپ بەرگەن.
قاياققا كوز تاشلىساڭ گۈزەل ھايات،
گۈزەلدەك تۇيۇلىدۇ بار كائىنات.

ئومنىڭ ناخشىسىدىن ياىراپ كېتەر،
دانغا باي، مۇنبەت تۇپراق — ئىسىل تاغلار.
ئۇيۇرلۇك بىيىلەرنىڭ مەنزىلگاھى،
سۇت - قىمىزى دەريا - دەريا يېشىل تاغلار.
ئۇن يەتمەس ئىگىزلىكتە ئۇچار بۇركۇت،
كەڭ يايلاق ئاسمىنىدا قانات قاققان.
ئاقىرىپ كورۇنگىنى قوي پادىسى،
چوپانى ئات ئۇستىدە كۈلۈپ باققان.
ئايغىرلار چاڭ چىقىرىپ چېپىپ ئوتەر،
ئويلايسەن مەردۇ - مەردان جەڭدە گويا.
ئوتلاقتا ئۇنچە - ئۇنچە چوپ ياتىدۇ،
ئارالار تولۇپ كەتكەن يېشىل دۇنيا.
قاياققا كوز تاشلىساڭ يېشىل ھايات،

يېشىلدەك كورۇنىدۇ بار كائىنات.

يەر بىلەن خەيرلىشىپ كۈن پاتىدۇ،
ئۇپۇقلار قىزىرىدۇ ياللۇن بولۇپ.
سۇيۇملۇك كىشلەرگە ئاچار قۇچاق،
ئاۋۇللار، دەريا بويى سالقىن بولۇپ.
تىنچىماس ئانا ئاۋۇل، ئويغاق دەريا،
سىر ئېلىپ ئاشىقلارنىڭ كۈلۈشىدىن.
تىنچىماس ئاي پارلىغان گۈزەل دۇنيا،
جىر - جىرلاپ، گارمون تارتىپ يۇرۇشىدىن.
كېچىكىپ قالغانىمكىن شوپۇر يىگىت،
نەدىدۇ تىراكتورى تاتىلدايدۇ.
كۈلۈپتا قويۇلماقتا يېڭى فىلىم،
ئاپارات رىتىم بىلەن تاقىلدايدۇ.
تىڭشىساڭ قەدىردان يەر نەپىسىنى،
دىلىڭنى چۇلغاپ ئالار خوشال سېزىم.
مېھماندوس چەكسىز يايلاق—يېشىل يايلاق،
شۇنچە كەڭ، شۇنچە يېشىل، شۇنچە ئەزىم.
قاياققا نەزەر سالساڭ گۈزەل ھايات،
گۈزەلدەك تۇيۇلىدۇ بار كائىنات.

1962 - يىل ئاۋغۇست، تىكەس.

كۈز دالاسى

ئەتراپتا چىرايلىق كۈز مەنزىرىسى،
گويا كى ئالتۇن بوياق بەرگەن بىرو.
چوپلەردە پارقىراپ مۇنچاق شەبنەم،
يالڭاچ ئاي ـ دالاغا چۈشەر قىرو.
قۇياشقا تازىم ئەتمەس ئاپتاپپەرەس،
كوز يەتمەس ئېكىنزارلار سولۇپ كەتكەن.
لېكىن دالا سەھنىسىدە جانلىق ھايات...
ھور مېھنەت شاتلىغىغا تولۇپ كەتكەن.

گىگانت تىراكتورلاردىن چىققان تۈتۈن،
تواغىنىپ ئەگىشىدۇ بۇلۇتلارغا.
سوقىلار تىلىپ ئۆتكەن قارا تۇپراق،
سوزۇلغان ئۇپپۇقلاردىن ـ ئۇپپۇقلارغا.
قويىنى كەڭ مۇنبەت يەرلەر تويۇلدۇ،
گويا كى قاھ ـ قاھ سېلىپ كۈلۈپ كەتكەن،
بىپايان يىراقلارغا تىكىلمەن،
قۇۋۋەتنىم باھادىردەك تولۇپ يەتكەن.

ئېسىمدە بالىلىغىم، مەزلۇم ئاتام...،
بىر پارچە ئېتىزلىقنى كېتەلمەيتتۇق.
جان ئىدى، جانان ئىدى ئىككى مو يەر،
ھىچقاچان ئىككىنى ئۈچ ئېتەلمەيتتۇق.
يوقسۇللۇق يامانىدىن — زامانىدىن
ئاتىنىڭ يۈرەك ـ باغرى كويۇپ كەتكەن.
ئارمان بىلەن تىكىلىپ ئۇ كەڭ ۋادىغا،
ياش تـوكۇپ ھەسرەت بىلەن ئولۇپ كەتكەن.

ئوملۇك كۈچ ـ قۇۋۋىتىدىن — قۇدرىتىدىن
گۈل ئاچتى ئەزىز ئاتام ئارمانلىرى.
تۈنۈگۈن شۋاق ئۇسكەن بۇ ماكاندا،
دان ئېكەر خوشال مېھنەت كارۋانلىرى.
يالڭاچ تالادا كۈز، دالادا كۈز،
پايانسىز ئېكىنزارلار سولۇپ كەتكەن.
لېكىن دالا سەھنىسىدە جانلىق ھايات
ھور مېھنەت شاتلىغىغا تولۇپ كەتكەن.

1962 ـ يىل ئوكتەبىر، ئۈرۈمچى.

www.uyghurkitap.com

جەمىلە

(«ئالجىرىيە قىزى» ناملىق كىنونى كۆرۈپ)

ئانىسى يوقمىكىن مۇنۇ جالالاتنىڭ،
يوقمىكىن يە يارى، يوقمۇ سىڭلىسى؟
قىزنىڭ كوكرىكىگە يېقىنلاشقان دەم،
نېمىشقا تىترىمەس جازا يىڭنىسى؟

ئېلېكتىر مېھنەتنى تېزلىتەر قورال،
ئىنسان مېھنەت ئۈچۈن ئۇنى ياراتقان.
ئۇ ياشاش يولىنى ئاسانلاشتۇرغان،
قاراڭغۇ كېچىدە يورۇق تاراتقان.

نېمىگە ئىشلەتمەكتە ئۇنى جالالاتلار،
قان تامغان كوزلىرى پارقىراپ ھەسسىز؟
ئەنە، توك ئارقىلىق قىزىتىپ يىڭنە،
قىزنىڭ كوكرىكىگە تىقار رەھىمسىز!

ئۇ كوكرەك —
ياش قىزنىڭ مەسۇم كوكرىكى،

ئالەمچە ئىرادە ساقلىغان كوكرەك.
ئۇ كوكرەك دۈشمەنگە نەپرەت ياغدۇرۇپ،
ئەڭ ئالى بۇرچىنى ئاقلىغان كوكرەك!

جالالات توك يىڭنىسى تىقىدۇ ئاڭا،
جەڭ ئوقلىرىدەك ئېتىلىدۇ قان.
دەھشەتلىك جازاغا ئېگىلمەيدۇ قىز،
ئوت يانغان كوزلىرى غەزەپلىك باققان!

ئۇنى سوتلىماقتا ئەنە فرانسۇز
بورە قوزىچاقنى سوتلايدۇ گويا.
جاھاننى تىترىتەر ۋىجدان بومبىسى،
غەزەپلىك داۋالغۇيدۇ ئاق كوڭۇل دۇنيا.

قوللاش - ھىمايىگە پۈركىلىپ كېتەر،
جەمىلە قەلبىنىڭ غەزەپ نىداسى.
ئالجىرنى قاپلايدۇ نامايىش - ھۆررا،
ئەللەردىن يانىدۇ ئەكس ساداسى.

ئۇنى سېزىپ تۇرار نىمجان جەمىلە،
يېرىلغان باشلىرى، چۇۋۇلغان چاچلار..
ئۇنىڭ كوكرىكىدە ئۇچمەيدۇ يالقۇن،
سۇنمايدۇ مىنۇتمۇ مەغرۇر قاراشلار...
... ...

... ...

قانخور، كوزلىرىڭدە قارا كوزەينەك،
ئاخىرى قاچتىڭغۇ باقماي ئارقىڭغا.
قېنى، ھەمرالىرىڭ — چىپار كوينەكلەر
ئۇلار كەتكەنمۇ يە مەڭگۈ ئۇيقۇغا!

قېنى، تۇنۇگۇنكى ئاجايىپ سولەت،
ياغاچتەك غادايغان غالىپ قامىتىڭ؟
يىرتىلغان لاتىدەك سورىلىپ قاپسەن،
قولۇڭدىن كەتتىمۇ ئەمدى ئامىتىڭ؟

ئارقاڭغا بۇرۇلۇپ قارا بىر قېتىم:
مېيىڭدا كۈلىدۇ ئەركىن جەمىلە.
يەنە شۇ كوزۇڭگە تونۇش كۈلكىسى،
يەنە شۇ يېڭىلمەس تەمكىن جەمىلە!

× ×

بىپايان ئۇپۇقلارغا قارار جەمىلە،
ئەزىز ۋەتىنىگە قارار تەلمۈرۈپ.
ئۇنى تەبرىكلەيدۇ ئالجىر ياشلىرى
قۇچاق ۋە قۇچاقلاپ گۈللەر كەلتۈرۈپ...

1962 - يىل دېكابىر، ئۈرۈمچى.

لەگلەك

سوزۇلۇپ قالدى ئۇپۇق كۈن كەينىدىن،
كۆكۈمدىن خالى تېخى تىنىق ساما.
قايتىمەن يېنىك - يېنىك قەدەم تاشلاپ،
قەلبىمگە ئارام بېرەر سالقىن ھاۋا.

ئۆگەنگەن مەنزىرىنى ئىزلەر كوزۇم،
بىر ئەجەپ مەنزىرىكى زوقلانغۇدەك.
(ھەركۈنى شۇ مەلدە ئوينار ئىدى،
كوزۇمگە سىڭىپ قالغان ئىككى گۈدەك.)

ئاتىسى - ئانىسى كىم، بىلمىسەممۇ،
گودەكلەر ماڭا يېقىن بولۇپ قالغان.
بىرسىنىڭ ئېتى مۇختەر، بىرسى ئەركىن،
ئۇلارغا مەنمۇ ئاكا بولۇپ ئالغان.

مانا ئۇلار
يۈگۈرۈشۈپ چىقىپ كەلدى،
ئىككىسى چۇۋۇرلاشتى تاتلىق تىلدا:

— ئاكىجان، بىزگە لەگلەك ياساپ بېرىڭ!
بىر ئارزۇ يالقۇنلايتتى ئىككى دىلدا.

لەگلەكنى كېلىشتۈرۈپ ياساپ چىقتىم،
شۇ كۈنى ئاي پاتقىچە ئۇخلىماستىن.
خىزمەتكە كېتەلمىدىم تاڭ سەھەردە،
ئاۋال بۇ گودەكلەرنى قوتلىماستىن.

× ×

سۈزۈلۈپ قالدى ئۇپۇق كۈن كەينىدىن،
گۈگۈمدىن خالى تېخى تىنىق ساما.
قايتىمەن يېنىك - يېنىك قەدەم تاشلاپ،
قەلبىمگە ئارام بېرەر سالقىن ھاۋا.

لەگلەك چىقىراتتى ئىككى گودەك،
ئاشۇرۇپ پارچە - پارچە بولۇتلاردىن.
توز قانىتىدەك لەپىلدىتىپ قانىتىنى،
لەگلىگى ئورلەپ بارار ئۇپۇقلاردىن.

گودەكلەر دوستلۇغىنىڭ سىمۋولى،
كوز يەتمەس ئېگىزلىكتە يەلپۈنەتتى.
جۈپ كوڭۈل شاتلىغىدىن تېپىپ قۇۋۋەت،
تېخىمۇ بۈيۈكلۈككە تەلپۈنەتتى.

1963 - يىل فېۋرال، ئۈرۈمچى

دىخان ئاتا

سولىدىن باش كوتەردى دىخان ئاتا،
يايرىدى زوقتا تولۇپ كەتكىنىدىن.
چىمىقى چۈش قۇياشىدەك پارلار يۈزى،
تومۇزنىڭ مونچاق - مونچاق شەبنىمىدىن.

كوزىنى تارتتى ئۇنىڭ ئالتۇن گىلەم،
چەت - چېتى تۇتىشىپتۇ ئۇپۇقلارغا.
ئۇپۇقنىڭ نېرىسىدا قارلىق تاغلار،
چوققىسى باش ئىرگەن بولۇتلارغا.

ئالەمنى تالاي قېتىم چوگىلەيدۇ،
بەش مىنۇت پۇرسەت تاپسا ئۇچقۇر خىيال.
تارىخى — توت پەسىللىك شۇ ئېتىزنىڭ
خاتىرە تارلىرىنى چەكتى دەرھال.

كەچكۈزدە: باشلاپ پۈتۈن دوي ئەھلىنى،
شۇ چەكسىز ئېتىزلارغا دان ئىككەر ئۇ.
ۋە يەنە كېيگۈزىدۇ موزدىن لىباس،
دالىنى قاپلىغاندا ئاپپاق قىرو.

سوغاق قش: ئۇرۇپ چانا قارشىسىدىن،
نەيزىدەك سانچىلىدۇ قارلىق شامال.
مايسىغا تەييارلايدۇ يازلىق ئوغۇت،
هويلىدىن - جاڭگاللاردىن تېپىپ ئامال.

باهاردۇر: گۈزەل كېچە... ئۇستەڭ بويلاپ،
شۇ كىشى سۇ باشلايدۇ ئېتىزلارغا.
نەۋقىران مايسىلارغا چۈشكەن كوزى
چاقنايدۇ ھەسەت سېلىپ يۇلتۇزلارغا.

مانا ياز: دولقۇنلانغان ئالتۇن گىلەم،
چەت - چېتى تۇتاشقاندۇر ئۇپۇقلارغا.
غالىبان نەزەر تاشلار دىخان ئاتا،
يەكتىگى ئوخشاش ئاپپاق بۇلۇتلارغا...

كوزىدىن مەمنۇنىيەت نۇر سېپىدۇ،
بۇ نۇردىن سۈزۈكلىشەر يەنە پەلەك.
يېرىلغان قوللىرىغا باقسا مەغرۇر،
قەلبىدە قايناپ تاشار ئارزۇ - تىلەك.

ئۈنچىنى بېسىپ ياتقان ئوغىنى،
ئالدى شۇ قاداق باسقان پولات قولغا.
ئىگىشتى — ئىشقا چۈشتى غولاچ تاشلاپ...
ئۇلاندى كەڭرى ئالغان سوللار سولغا.

× ×

مەن سېنى ئۇلۇغلايمەن دىخان ئاتا!
ئوبرازىڭ ئىلھامبەخش ئەتكىنىدىن.
مىسرالار تۈزۈپ چىقتىم يۈزۈڭدىكى،
تومۇزنىڭ مونچاق - مونچاق شەبنىمىدىن.

1963 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

سېنى كۆرۈپ...

شىخەنزە، سېنى كۆردۈم — نۇرلۇق تۇپراق،
كەلگۈمىز داستانىنى ئوقۇپ چىقتىم.
ئۇلۇغۋار مەنزىرىلەر قىلغاندا مەس،
ھاياجان قوشاقلىرى توقۇپ چىقتىم.

جەڭچىدەك مەغرۇر قەدلىك سۇۋادانلار،
شاخلىرى بۇلۇتلارغا يېتىپ قاپتۇ.
چىرايلىق قاتار-قاتار ئىمارەتلەر
گۈزەللىك ۋادىسىدىن ئورۇن ئاپتۇ.
چېكىنىپ چەكسىز قوناق دالىسىدىن
قەدىمىي قۇمۇشلۇقلار قۇرۇپ قاپتۇ.
قىزىلچا بولۇق ئۆسكەن، كېۋەزلەرنىڭ —
شاخلىرى غوزەكلەرگە تولۇپ قاپتۇ.
بۇلبۇللار (بەلكى جەننەت قۇشلىرىدۇر)
مېۋىلىك باغلىرىغا كۆيۈپ قاپتۇ.
ئەينەكتەك يالتىرايدۇ سۇ ئامبىرى،
گىرۋىكى ئۇپۇقلارنى سۆيۈپ قاپتۇ.
دالانى كېسىپ ئۆتكەن تاشيوللىرى

تاۋلىنىپ كۈن نۇرىدا پاقىرايدۇ.
جىگدىلەر پۇراق چاچقان، ئۈستەڭلىرى —
تۇسۇن تاغ دەرياسىدەك شاقىرايدۇ.
لىققىدە قوغۇن باسقان ماشىنىلار
ۋادىنى جانلاندۇرۇپ غاقىرايدۇ.
ئېگىزنى تىلغاپ بارار تىراكتورلار،
گۈدۈكلەر شان تارتىپ ۋاقىرايدۇ.
كومبايىن پۇرقىغانىنى تۈتۈن دېمە،
ھاۋاغا زىننەت بېرىپ نۇر ئورايدۇ.
قوناقلار ئالتۇن رەڭلىك پوپەك تارتقان،
بىپايان ئېكىنزارلار گۈل پۇرايدۇ.
يوللىرى ئازادىدۇر، گوياكى ئۇ،
ئۇپۇقتىن-ئۇپۇقلارغا تارتقان تاناپ.
ئېتىزنىڭ ئۇ بېشىدىن بۇ بېشىغا
ماشىنا يېتەلمەيدۇ سائەت ساناپ.
ئېتىزلار... ياقا، ئېتىز چۈشەنچىسى
بۇ يېشىل كەڭلىكلەردە تۇيۇلار يات.
قۇشلارمۇ يېتەلمەيدۇ چەت-چېتىگە
سەھەردىن ئاخشامغىچە قاقسا قانات...
كىشىلەر كۆيۈپ-پىشىپ ئىشلەر مۇندا،
ئۇتۇقلار ئىشقى بىلەن چېلىشىدۇ.
ئۆزلىرى بەرپا قىلغان بۇ ۋادىدىن
مول ئۈنۈم، مول خامانلار ئېلىشىدۇ.
بىز ئۆتسەك قول سىلكىتىپ، كېۋەزلىكتە —

سىكىلەك چاچلىق قىزلار قارىشىدۇ.
ئالتۇندەك كوز چاقنىتار ئىش كىيىمى،
بۇ كىيىم ئۇلارغا زەپ يارىشىدۇ.
ئۇگەنمەك كېرەك يېزام، خۇددى شۇنداق،
ئىشلەپ ھەم خۇددى شۇنداق ياشىماقنى.
مەنزىللەر سەپەردە خۇددى شۇنداق،
ئىز بىلەن غالىپ قەدەم تاشلىماقنى.
ئۇگەنمەك كېرەك بۇندىن خۇددى شۇنداق،
دۇنيانى گۇزەللىككە باشلىماقنى.
ئۇمىتلىك قاراپ پارلاق كېلىچەككە،
ھاياتقا شۇنداق نەزەر تاشلىماقنى.
شىخەنزە، سېنى كوردۇم، بەختىمىزنىڭ
بىر گۇزەل داستانىنى ئوقۇپ كەلدىم.
ئىلھامغا چومۇلگەندە لىرىك قەلبىم،
ھاياجان قوشاقلىرى توقۇپ كەلدىم.

1963 - يىل ئاۋغۇست، شىخەنزە.

ۋەتەن توغرىلىق ناخشا

چەكسىز سەن، پايانسىز سەن ئانا ۋەتەن،
ھورمىتىڭ — شەۋكىتىڭدىن سويۇنمەن.
قىممەتلىك ماڭا ھەر تال گىيا - تېشىڭ،
جېنىمدىن ئەزىز بىلىپ كويۇنمەن.
ئاھ ئانا! ئاھ موقەددەس، ئىسىل تۇپراق،
خارلاندىڭ، چەكتىڭ ئازاپ نەچچە ئەسىر.
كەتمىدى كوكسۇڭ بويلاپ قايغۇ - ماتەم،
سوڭەكتىن قوپۇرۇلدى سانسىز قەسىر.
قان توكۇپ قوتۇلدۇردى ئوغۇل - قىزىڭ،
سېنى شۇ ئېغىر كۇنلەر، ھاقارەتتىن.
ۋە ساڭا تەقدىم قىلدى يېڭى ياشلىق،
گىگانت قۇۋۋەت بىلەن جاسارەتتىن.
تەلىيىڭ چېچەكلىدى قىزىل بولۇپ،
تولدى تاغ - جەزىرىلەر گۇل - چېچەككە.
تەنتەنە قىلىپ ياشلىق باھارىڭنى،
سەن مەغرۇر تىكىلىسەن كېلىچەككە.
ئوغلۇڭمەن، پەخرىم تولا — بەختىم تولا،
چېلىشتىن - چېلىشلارغا ئاتلانغۇچى.

شۆھرىتىڭ ئالەم ئارا كەتتى ياڭراپ،
ئوغلۇڭمەن، شۆھرىتىڭدىن شاتلانغۇچى.
مەن قېنىپ نەپەس ئالغان ھاۋا ئەمەس،
كۆكسۈڭنىڭ ماڭا بەرگەن ئىللىق ھىدى.
مەڭزىمدىن سىپاپ ئۆتكەن شامال ئەمەس،
ئانىلىق سۆيۈشلەرنىڭ ھارارىتى.
ئاق سۈتۈڭ يالقۇنلىنىپ تومۇرۇمدا،
مېھرى - مۇھەببىتىڭدىن سۆيۈنىمەن.
ئوغلۇڭمەن، ئۇلۇغ دىيار — ئانا ۋەتەن،
جېنىمدىن ئەزىز بىلىپ كۆيۈنىمەن.

1963 - يىل سېنتەبىر، ئۈرۈمچى.

رەڭ ئالدى...

ئۇپۇقتا ياندى يەنە ئالتۇن قۇياش،
كۆڭۈللۈك تەسىراتلار سەيلىسىدىن.
رەڭ ئالدى ئۇزاق - ئۇزاق تەلمۈرۈپ ئۇ،
تاغلارنىڭ قىزىل ياپراق لەيلىسىدىن.
رەڭ ئالدى تۇغ كۆتىرىپ ئىشتىن قايتقان،
ئوت يۈرەك كىشىلەرنىڭ قاتارىدىن.
رەڭ ئالدى داستىخانغا قويغان توغاچ،
باغلارنىڭ خۇش پۇراقلىق ئانارىدىن.
رەڭ ئالدى بوشۇگىدە ئەركىلىگەن،
بوۋاقنىڭ تاتلىققىنا كۈلۈشىدىن.
رەڭ ئالدى بۇلاقلاردا ئەكس ئەتكەن،
ئۇياتچان ئاشىقلارنىڭ سۆيۈشىدىن.
رەڭ ئالدى باتۇر ئىشچى يىگىتلەرنىڭ
قايىنغان چېلىشىدىن، كۈرىشىدىن.
رەڭ ئالدى يايلاقلاردا كۆتىرىلگەن،
گۈلخانىنىڭ يالقۇنلىنىپ كۆيۈشىدىن.
رەڭ ئالدى ۋە بۇ رەڭلەر شەپەق بولۇپ،
ئۇپۇقنىڭ گىرۋىگىدە تۇرۇپ قالدى.

كۈمۈش رەڭ چوقىلاردىن ئالقىدى ئاي،
شاتلىقتا قۇياش بىر سوز ئېيتىپ قالدى:
"تاڭغىچە جەننەتتەك بۇ ئەزىز ئەلنى،
كورىدۇ كوزۈم بىلەن بەختىيار ئاي!
نۇرلىرىم چاقناپ ئايدا، كورسەم يەرنى،
قانداقچە زوققا تولۇپ خوشاللانماي؟"

1963 - يىل ئاۋغۇست، ئۈرۈمچى.

ئەل مۇقاملىرى

تىرەكلەر قۇچاقلاشقان گۆگۈم بىلەن،
ئاي نۇرى يالتىرايدۇ يوپۇرماقتا.

نەدىدۇ نەپىس كۈيلەر ئىسكىرىپكا،
نەدىدۇ تىترەيدۇ غىجەك تارى.
ناخشىلار تارىلىدۇ تۈن قوينىغا،
ناخشىلار ۋەتىنىمنىڭ ئىپتىخارى.
مۇقاملار ئۇچۇپ كىرەر دەرىزىدىن،
ۋەتىنىم ناخشا ئېيتىپ كۈيلىمەكتە.
ياشنىتىپ قىزىلگۈلدەك ئۆمرىمىزنى،
ۋەتىنىم كۈندىن - كۈنگە نۇرلىمەكتە.
ناخشىلار ئارزۇ دېمەك، ناخشا زەپەر،
ئۇ، قەلبىم تارلىرىنى چېكىپ كېتەر.
چىرايىم نۇرلىنىدۇ تەبەسسۇمدا،
ۋە مېنى شېرىن ئويغۇ ئېلىپ كېتەر...

چىرايلىق يېڭى كۈندىن خەۋەر بېرىپ،
ناخشىلار ئويغىتىدۇ مېنى تاڭدا.
ئىشقىمۇ شۇ ناخشىلار باشلاپ ماڭار،

ئۇپۇقنى كۆلگۈن پەرەڭ قاپلىغاندا.
مېھنەتكە ئىنتىلمەن غەيرەت بىلەن،
كوزۇمدە چاقنار مېنىڭ قۇياش نۇرى.
مېھنىتىم ناخشا دېمەك، مۇقام دېمەك،
مېھنەتتۇر بۈيۈك ئەلنىڭ مۇقاملىرى.
ئاھ، ھېچكىم ياشىمايدۇ بىزدەك گۈزەل،
ۋەتىنىم ناخشا ئېيتىپ كۈيلىمەكتە.
ياشىنىپ قىزىلگۈلدەك ئومرىمىزنى،
ۋەتىنىم كۈندىن - كۈنگە ئورلىمەكتە.

1963 - يىل سېنتەبىر، ئۈرۈمچى.

سەھرا تەبىئىتى

(ئۈرۈمچىدىن قەشقەرگە كېلىۋېتىپ)

باغرىمغا يېنىشلاپ باسقۇم كېلىدۇ،
قۇچىغىم سىغمىسىغا پاتسا كائىنات...
خوشالمەن!
ئالدىمدا كوز چاقنىتىدۇ،
گۈزەل مەنزىرىلەر — جانلىق بىر ھايات:
قاتمۇ - قات، كۈمۈش رەڭ تاغ تىزمىلىرىن
تاشيوللار قىلىچلاپ تاشلىغان تامام.
ئەسىرى سايلاردا ۋاقىرار گۈدۈك،
ئاپتوموبىل ئاقىدۇ زاۋۇتلار تامان.
يۇلغۇنلار قاپلىغان چولدە تىراكتۇر،
جەزىرە سۇلىرى ئەمدى رىۋايەت.
يالتىراق كوللەردە بېلىقچى يەلكەن
ۋە ئورمان بەلۋاغلىرى چىرايلىق غايەت.
توقايلار كوكسىدە باھار ۋە ھايات،
بەھرىڭ ئېچىلىدۇ يېشىللىغىدىن.
ئۇپۇقتا سوزۇلغان يېڭى يېزىلار،

كوزلەر قامىشىدۇ ئىسسىللىغىدىن.
تەبىئەت بەختىيار كۈلۈمسىرەيدۇ،
ئېچىلغان چېچەكلەر تارقىتار پۇراق.
باھار شامالىرى ئۇچار گۆكىرەپ،
قۇياشقا باقىدۇ ياشنىغان تۇپراق.

مەن سەپەردىمەن!
پىكىر ئېقىمى

روھىمنى چۇلغىدى، دىلنى ئويناتتى.
ئاھ، بۇ سەھرالارنىڭ دىلبەر جامالى
قەلبىمدە بىر لىرىك تۇيغۇ ئويغاتتى.
كېزىمەن، كۆيلەيمەن ئىلھامىم بۇلاق،
سەھرا تەبىئىتى ماڭا زوق بەرگەن.
سەھرادا سائادەت، ئۇندا جانلىنىش
ئادەملەر مېھنىتى ئاڭا روھ بەرگەن.
ئەڭ يىراق كەڭلىكلەر ۋە قۇملۇقلاردا
ئادەمنىڭ مېھنىتى، ئادەم ئىزى بار.
قۇملار ئۆركەشلىگەن، بوران ھۇۋلىغان
قىيىن مەنزىللەردە ئۇنىڭ ئىزى بار.
ئۇ ماڭا قېرىنداش، ئۇ ماڭا ياران،
چىلىش ۋە زەپەرلەر ئاڭا زوق بەرگەن.
يۇرتنى كۈنسېرى ئۆزگەرتمەكتە ئۇ،
غەيرەت ۋە ئىنتىلىش ئاڭا روھ بەرگەن...
مەن سەپەردىمەن!

پىكىر ئېقىمى

روھىمنى چۇلغىدى، دىلنى ئويناتتى.
ئاھ، بۇ سەھرالارنىڭ دىلبەر جامالى،
قەلبىمدە بىر لىرىك تۇيغۇ ئويغاتتى.

1964 - يىل ئاپرېل، توقسۇن.

گۈل چېچەك — گۈلگۈن چېچەك

گۈل گىيا قاھ - قاھ ئۇرۇپ ئاچتى چېچەك،
مېۋىلەر چېچەكلىدى تۈگۈن بولۇپ.
گۈپۈلدەپ گۈل پۈرايدۇ ئاسمان - زېمىن،
قەلبلەر چېچەكلىدى گۈلگۈن بولۇپ.
ئاھ، بۇ دىل خۇش يورۇق كۈنلەر — باھار!
چېكىدۇ دىل تارىنى باھار كۈيى.
تاغ سۈيى ئۆستەڭلەردە ئويناپ ئاقار،
يېشىلىپ قالدى تاللار، ئۆستەڭ بويى.
ئالمىنىڭ چېچەكلىرى لالە - لالە،
لالىرەڭ بېغىشلىدى باغ ھوسنىغا.
ئامۇتنىڭ شاخلىرىدا تالاي يۇلتۇز،
يۇلتۇزلار كېلىپ قوندى تاغ كوكسىگە.
ئۆستەڭدە كولەڭگىسى گۈزەل قىزنىڭ،
يېنىدا كەتمەن تۇتۇپ يىگىت كويگەن.
شۇ يىگىت، شۇ قىز كەبى بولدى چېچەك،
چېچەكلىك مەللەردە گېزىت كورگەن.
ئالمىرەڭ كېلىنچەكلەر — گۈل - چېچەكلەر،
قىزىللىق بېغىشلىدى باغ ھوسنىغا.

ئامۇتنىڭ چېچىكىدەك ياقۇت گۈلخان،
گۈلخانلار ئۈنچە بولدى تاغ كوكسىگە.
ئېتىزدا لەپىلدىدى قىزىل بايراق،
قىزىللىق زىننىتىدىن چاقنار دالا.
پەرۋازى پەلەك ئادەم تاقتى لېنتا،
لېنتىسى چېچەك رەڭلىك، تالا - تالا.
مەلىنىڭ قوشاقچىسى ئېيتتى قوشاق،
قوشىغى چېچەك بىلەن تولۇپ قالدى.
ئىلھامى گۈل - چېچەك ۋە گۈلگۈن چېچەك،
مىسرالار تامام چېچەك بولۇپ قالدى.
چېچەككە قان بولدى سۇ، جان بەردى سۇ،
سۇ يىراق، ئېقىپ كېلەر قىيالاردىن.
ئادەمگە غەيرەت بەردى گۈلگۈن بىر روھ،
كەلدى روھ چېچەكلىگەن جىرالاردىن.
پەسىللەر، ئىز باسىدۇ چېچەك كېتىپ،
چېچەكلەر مېۋە بولۇپ يېتەر تېخى.
گۈلىستان باغلار ئارا بولار سەيلە،
سەيلىلەر راسا قىزىپ كېتەر تېخى.
چىرايلىق كۈنلەر ئوتەر، ئايلار ئوتەر،
ئاي ئارا كوتىرىلەر قىزىل بايراق.
غەيرەتتىن قۇۋۋەت ئەمگەن ئالتۇن قەدەم،
بولىدۇ ئالتۇن ئېتىز، يېشىل يايلاق.

www.uyghurkitap.com

× ×

گۈل گويا قاھ - قاھ ئۇرۇپ ئاچتى چېچەك،
قەلبلەر چېچەكلىدى گۈلگۈن بولۇپ.

1964 - يىل ئاپرېل، يەكەن - تاغارچى.

تۇمەن دەرياسى بويىدا

قەلبىمنى ئەسىر قىلدى گۈللىرىڭ تۇمەن،
كەزگىنىم ئۈنىڭ ئالتۇن قىرغاقلىرى.
پىكرىمنى تارتتى دولقۇن، قىزىل ئېقىم،
گۈل سۈيى ئۇرغۇپ چىققان بۇلاقلىرى.
بۇلبۇللۇق كۈنلەر ئارا كۈرگەنلىرىم،
ئىلھاملىق خىيالىمنى ئەتتى شەيدا.
گۈل بۇلاق، قىزىل ئېقىم قەسىدىسى،
تۇغۇلدى، تاڭ نۇرىدەك بولدى پەيدا:
ۋادىغا زىننەت بەرگەن ئازات مېھنەت،
گۈل ئېكەر باغۋەن بولۇپ تۈيۈلىدۇ.
تاڭدىكى شەبنەم بولۇپ باغۋەن تېرى،
غۇنچىلار، ياپراقلارغا قۇيۇلىدۇ.
گۈل قىزىل، ئۇ لالىرەڭ قىزىللىقنى،
بەرگىگە سىڭگەن تەردىن ئالار گويا.
شۇ تەرنىڭ ئىجادىدۇر خۇش پۇراقمۇ،
پۇراقتىن نەپەس ئالار گۈزەل دۇنيا.
گۈل سۈيى يىلتىزلاردىن سىڭىپ يەرگە،
تامچىلار بىر بىرىگە قېتىلىدۇ.

ئايلىسى يەر قەلبىسىڭ شاتلىقىغا،
بۇ سۇلار بۇلاق بولۇپ ئېتىلىدۇ.
زامانە دولقۇنىدەك قىزىل ئېقىم،
تۇغۇلغان ئاشۇ قىزىل بۇلاقلاردىن.
گۈل بىلەن رەڭ تالىشىپ تۈمەن سۈيى،
يول بېسىپ كېلەر شۇنداق يىراقلاردىن.
بۇ سۇلار ئېلىپ بارار چىمەن ھوسنى،
كىرگەندە ئېتىزلارغا، داللىلارغا.
قىزلارنىڭ چىرايىدا ئۇنىڭ رەڭگى،
ئۇ شوخلۇق بېغىشلايدۇ باللارغا...
ئەبدى ئېتىلىدۇ گۈل بۇلاقلار،
تۈمەندە قىزىل ئېقىم ئاقار شۇنداق.
سۈيۈنۈپ ئەزىز قەشقەر، ئازات مېھنەت،
ۋادىغا قىزىل شەپەق ياقار شۇنداق.
قۇياشلىق تاغلار بىلەن قۇچاقلاشقان
بۇ دەريا كوز ئالدىمدا پارلاق ھامان!
خىيالىم ئېلىپ كەتتى مېنى يەنە،
قوزغالدى خاتىرەمدە كەچمىش زامان:
قەلبىمنى پارە قىلغان قانرەڭ تۈمەن،
كەزگىنىم ئۇنىڭ مۇڭلۇق قىرغاقلىرى.
كورگىنىم ئىدى قاندەك قىزغۇچ ئېقىم،
كوز يېشى ئۇرغۇپ چىققان بۇلاقلىرى.

1964 - يىل ماي، قەشقەر.

سازەندە

كوكلەمنىڭ كېچىلىرى ھەجەپ نەپىس،
تولۇن ئاي ئاق لەيلىدەك ئۈزەر كوكتە.
ئوتەر تۈن چالغۇ بىلەن، سوھبەت بىلەن،
ئەڭ ئەزىز خاتىرىلەر قالار كوپتە.
كېچىلەر، سوۋادانلىق باغ مەلىسى،
يورۇيدۇ ئاي - يۇلتۇزلار شولىسىدىن.
ياڭرايدۇ نەغمە - ناۋا تاراپ تۈنگە،
ياشانغان سازەندە چال ھويلىسىدىن.
خوشنىلار يىغىلىشار تۈزۈپ بەزمە،
ھويلىغا گىلەم سېلىپ، كارۋات قويۇپ.
زوق بىلەن دۇتار چالار سازەندە چال،
كوزلىرى نۇر چاقنىغان يۇلتۇز بولۇپ.
ئاھ كۈيلەر! دولقۇنلىنىپ، دولقۇنلىنىپ،
تومۇزكى تاغ سۈيىدەك بېرەر بەھرى.
كوز يېشى ئۇرغۇپ كېلەر خوشاللىقتىن،
ياش يۈتۈپ تىڭشاپ قالار ئىشق ئەھلى.
ئىمىشقا يىغلاتمىسۇن شادىيانە،
ھاياتقا ئىشق قويغان جامائەتنى.

چۈنكى بۇ دۇتار كۈيى — تىلسىز ناخشا
كۈيلەيدۇ كېلىچەكنى — سائادەتنى.
كۈي دىمەك يۈرەك سۆيى، ناخشا دىگەن —
تۈيغۇلار قوشقان قوشاق، ئەلنىڭ سوزى.
كۈيمۇ بار بۇ تارلاردا، ناخشىمۇ بار،
كۈيلەيدۇ ناخشا ئېيتىپ دۇتار ئۆزى.
ئۇنىڭدا تىرىك جان بار، هاياتى روھ،
دۇتارغا ئۇلانغان تار قەلب تارى.
دىللارغا سىڭگەن كۈيگە دىل تەلەكداش،
ئۇ، بوۋاي تۇيغۇلىرى، ئىپتىخارى.
قەدىمدىن دۇتارچى بۇ نۇرانى چال،
زىنداندا ئۆگەنگەنتى دۇتارنى ئۇ.
ياغاچقا تىماق بىلەن نەقش ئويۇپ،
زىنداندا ياسىغانتى دۇتارنىمۇ.
بېشىغا كۈلپەت چۈشۈپ ياشلىق چېغى،
قاراڭغۇ يەر ئاستىدا ياتقان تالاي.
كوز تىكىپ ئېكىنىغا، گۈل يارىغا،
زىندانغا سالغان ئۇنى توهمەتچى باي.
گۈلخاندەك يالقۇنلىغان سىنىپى ئوچ،
شۇ جانسىز دۇتارغىمۇ غەزەپ بەرگەن.
زامانغا لەنەت ئېيتقان غەمكىن تارلار،
پەدىنى غەزەپ ئوزى تۈزەپ بەرگەن.
ئوت بولۇپ ياتقان زىندان، ئاهاك ئوتى

تەككەندە بۇرجەكلەردىن - بۇرجەكلەرگە.
مەهبۇسلار تەمۇرۇشكەن ئۇمىت بىلەن،
كۈن نۇرى قىيپاش چۈشكەن روجەكلەرگە......

× ×

كوكلەمنىڭ كېچىلىرى ھەجەپ نەپىس،
تولۇن ئاي ئاق لەيلەدەك ئۈزەر كوكتە.
ئوتەر تۈن چالغۇ بىلەن، سوھبەت بىلەن،
ئۇنتۇلماس خاتىرىلەر قالار كوپتە.

1964 - يىل ماي، قەشقەر.

www.uyghurkitap.com

تۇغۇلغان يېزام

قۇياشلىق قىياپەت سۈيگۈنۈم مېنىڭ،
بۈگۈن ۋە كېلىچەك كورگىنىم مېنىڭ.

× ×

قۇياش گۈلدەستىسى گويا بۇ يېزا،
كومۇش نۇر ئېقىمى ئۇنى قۇچاغلار.
يىگىتلەر باغلىغان ھالرەڭ پوتىدەك،
ئۇنىڭ ئەتراپىدا ياتىدۇ تاغلار.
چوققىلار باش قويغان ئاپپاق بۇلۇتقا
بۇ تەنها چوققىلار تەبىئەت ئىشى.
بىر تۇتام چىچەكتەك بۇ تاغلىق يېزا،
ئۇنىڭ گەۋدىسىدۇر تاغلار ئوركىشى.
چىچەكتەك ۋە ياكى كۈمۈش پىيالە،
لىممۇ - لىم تولغان ئۇ قىزىل شاراپقا.
يېزامنى كورمىگەن مەن ئۇزاق زامان،
كوزلىرىم چاقنىدى قاراپ ئەتراپقا.
بۈككىدە، قاراڭغۇ باغۇ - بوستانلار،

مۇقەددەم سايلارغا تاشلايدۇ سايە.
يېنىك تەۋرىنىدۇ چىمەن دۇنياسى،
سالقىن شامالارغا قىلىپ رىايە.
ئادەملەر ياشايدۇ تىرىشىپ - تىرمىشىپ،
نۇرلۇق نەزىرىدە پارلاق بىر غايە.
ئادەملەر ئىشلەيدۇ چەكسىز زوق بىلەن،
مېھنەتچان قوللاردا تالاي ھېكايە.
بۇ قوللار ئەسىرى سايغا بېرىپ جان،
سىغىزلىق، تاشلىقتىن ئالىدۇ ئاشلىق.
گىياسىز تۈزلەڭلەر، تاغ جىلغىلىرى
بۇ قوللار ھوكمىگە بولغان قاراشلىق.
بۇ قوللار ياراتقان تاغلىق يېزىدا،
سالا ئورمانلىرى، سالا ئېتىزلار.
روھلىنىپ شىخەنزە گۈلى ئىشقىدا،
ئىشلەيدۇ يىگىتلەر، ئىشلەيدۇ قىزلار.
تاناپتەك ئۇستەڭلەر، كۈمۈشرەڭ كوللەر،
ئالەمگە كوز ئاچقان ئاشۇ قوللاردىن.
زامان قۇدرىتىنى ئېلىپ دالىغا
تىراكتۇر ئوتىدۇ يېڭى يوللاردىن.
پەسىللەر ئالمىشار، چۈشمەيدۇ كەتمەن،
ھور مېھنەت كۈچ بەرگەن قاۋۇل بىلەكتىن.
قۇياش گۈل دەستىسى ئۇلغىيار ھامان،
دىللار يالقۇنىدىن،
ئارزۇ - تىلەكتىن.

1964 - يىل ماي، ئاتۇش ئاغۇ.

مېنىڭ ئاتا - بوۋىلىرىم

ئۇلۇغدۇر مېنىڭ ئاتا - بوۋىلىرىم،
شان - شەرەپ ئاسمىنىدا قانات قاققان.
ئانا ئەل تۇپرىقىدا بولۇپ بىنا،
تىرىكچىلىك قىلىپ كەلگەن ئۇزاق زامان.
ئۇلاردۇر يىرتقۇچلار ئۇگىلىغان —
توقايدىن مەنزىل ئېلىپ يۇرەلىگەن.
ئۇلاردۇر بوران - زۇلمەت تۈنى ئارا،
كېلىچەك كۈننى روشەن كورەلىگەن.
ئۇلاردۇر ئۇزۇن تۇمۇر يوللىرىدا،
مېھنەت ۋە چېلىش بىلەن زەپەر تاپقان.
ئۇلاردۇر زىندانلاردا، دار ئالدىدا،
ئۆلۈمنىڭ كوزىگە تىك كۆلۈپ باققان.
ئۇلاردۇر ئەجەل ياغمىش ئوقيالارغا،
گاڭ قالقان قىلالىغان گەۋدىسىنى.
ئۇلاردۇر جەڭ ئىچىدە، ئوت ئىچىدە،
ئىزىغا تەييارلىغان نەۋرىسىنى......
دەۋرلەر تارىخىدۇر شۇنچە ئۇزاق،
بۇ تارىخ ئىبارەت يىل - ئەسىرلەردىن.

چەكسىز يول بەرپا قىلغان بىزنىڭ خەلق،
ئىزمۇ - ئىز بېسىپ ئۆتكەن نەسىللەردىن.
ئۇلمەستۇر مېنىڭ ئاتا - بوۋىلىرىم،
بۇ نۇرلۇق يول ئىشقىدا بەرگەن جانلار.
ئۇلارنىڭ ئىزلىرىدىن توغۇلماقتا،
مىڭلىغان - مىليونلىغان چېلىشچانلار.
ئۇلارنىڭ ئۆلمەس روھى مەدەت ماڭا،
مەدەتتۇر سانسىز سادىق نەۋرىلەرگە.
ئەبەدى ئۈنتۈمايمەن گۈل تېرىشنى،
بوۋىلار ياتقان ئەزىز قەۋرىلەرگە!

1964 - يىل ماي، ئاتۇش.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

گۈل يوپۇرماقلىرى

پەرەڭگە ئورۇلىدۇ ئاتسا ھەر تاڭ،
قىزىلگۈل توقايلىغى ئۇسكەن ماكان.
جۇھەررەڭ يوپۇرماقلار توكۇلگەندە،
تاڭدىكى شەپەق بولار تەكلىماكان.

يوپۇرماق گىلەم بولۇپ يېيىلغاندۇر،
دىللارنى چۇلغايدۇ ئۇ، ئويىنىتىدۇ.
ئۇرغۇغان سالقىنىمكىن ياكى پۇراق،
پىكىرنى غىدىقلايدۇ، ئويغىتىدۇ.

ئالدىمدا ياتار شۇنداق ساھىپ چىراي
قۇملۇقلار ئىچىدىكى گۈل ۋادىسى.
ئويلايمەن، يوپۇرماقنىڭ ھەربىر تىلى،
مېھنەتنىڭ ھاياتپەرۋەر ئىرادىسى.

ئاي - يىللار مۇقەددەمدۇر بۇ يەردىمۇ،
بورانلار ھوكىرىگەن، قۇملار كوچكەن.
ئوۋچىلار ياققان گۈلخان تۇندە يانسا،
قوشۇلۇپ ئوۋچى بىلەن تاڭدا ئۇچكەن.

چولدىكى يۇلغۇنلارنىڭ ئىڭاڭلىشى،
ھاياتسىز تىلسىماتقا مۇڭ تاراتقان.

تىنىمسىز دولقۇنلىغان قۇم ئۇركىشى،
ھەممىنى يۇتقان پەقەت قۇم ياراتقان.
نىھايەت، مېھنەت ئەھلى ئىجادىدىن،
بۇ چولگە بىر جانلىنىش كىرىپ كەلگەن.

ئەسىرى ياۋايىلىق سەھراسىغا،
ھاياتلىق بۇركۇت بولۇپ يېرىپ كەلگەن.
لېكىن چول چەكسىز ئىدى ۋە غەزەپلىك،
ئەتىسى ۋەيران بولمىش بۇگۈن تەرگەن.

دىخانلار يەنە تېرىپ، يەنە تېرىپ،
قۇم - بوران زەربىسىگە چىدام بەرگەن.
بولغاندۇر تالاي مۇشكۇل، تالاي تارىخ،
بۇ ئېغىر كۇرەشلەرنىڭ ھەر پەللىسى.

قېينىلىپ چۇشكەن ساغلام بوۋاق بولۇپ،
تۇغۇلدى تەكلىماكان مەھەللىسى.
خامانغا ئايلانماقتا ئەمدى قۇملار،
كەينىگە چېكىنىشكەن، يوقۇلۇشقان.

بىپايان چولنىڭ ئىچى، بىر پارچىسى
ئالتۇن دان، قىزىلگۈلگە تولۇپ قالغان.
پەرەڭگە ئورۇلىدۇ ئاتسا ھەر تاڭ،
قىزىلگۈل توقايلىغى ئۇسكەن ماكان.

جۇھەررەڭ يوپۇرماقلار توكۇلگەندە،
تاڭدىكى شەپەق بولار تەكلىماكان.

× ×

قىزىلگۈل! شۇنچە كۆپكى توقاي - توقاي،
بولامدۇ ئۇنى ئۈزۈپ تۈگەتكىلى.
توكۇلگەن يوپۇرماقتىن تېرىپ ئالدىم،
دوستلارغا ئاتاپ يىراق ئەپكەتكىلى.

1964 - يىل ماي، قاغىلىق.

تۈن كېچە — دىلبەر كېچە

زېمىنغا راھەت ئۇيقۇ بېغىشلايدۇ،
ئېپەك تور تاشلىغاندا سالقىن كېچە.
ئاق تېرەك كەينىدىن ئاي مارىلايدۇ،
ئاق تېرەك ئۈگمەيدۇ تاڭ ئاتقىچە.
بۇ كۈمۈش دەرەخ مەنزىل، دەرەخ تەنھا،
ئۇ مەپتۇن گۈزەللىككە چۆمۈلىدۇ.
قاتمۇ - قات دولقۇنلىنىپ ياتقان تاغلار،
بىر دەريا خىياللارغا كۆمۈلىدۇ.
بۇ جەنۇپ ئوتلاقلىرى ھەجەپ ئېسىل،
ئىلاھى پەرىمىكىن نازلىق ياتقان!
ئاپپاقتۇر سىرلىق دارا، تاغلار ئاپپاق،
ئايمىكىن، بۇلاقمىكىن نۇر تاراتقان؟
نەدىدۇ ياش مالچىنىڭ چالغان نېيى،
ئوتلاقتا ئارام بېرەر بولۇپ ئەللەي.
ئۇيقۇسى قاچقان ئۇنىڭ، كۆڭلى يورۇق،
يار بولۇپ يورۇق يۇلتۇز، بەختى تەلەي.
ئۇخلايدۇ ئەمما چاللار، ئوتلاق ئەھلى،
دىلبەر تۈن ئارامدىن بەھرىلىنىپ.

تۇن كېچە كۆلۈمسىرەپ ئوتەر ئىللىق،
باھادىر ئۇيقۇسىدىن پەخىرلىنىپ.
سۇ ئىچكەن دىلى زەپەر ئىلھامىدىن،
ئۇخلايدۇ پەقەت شۇنداق نادىر جامال.
كىم بىلىپ تاپالايدۇ ھىساۋىنى،
ئاسماندا يۇلتۇز كۆپمۇ، ئوتلاقتا مال!
ئاق تېرەك ئۇگىدەيدۇ، مەن ئويغاقمەن،
چاقنىغان يۇلتۇزمىكىن ياكى كۆزۈم؟
ئوتلاقتا مېھمان بولغان دىلبەر كېچە
بىر لىرىك مەجنۇن بولۇپ قالدىم ئۆزۈم.
زىمىنغا راھەت ئۇيقۇ بېغىشلايدۇ،
ئىپەك تور تاشلىغان بۇ سالقىن كېچە.
ئاق تېرەك كەينىدىن ئاي مارىلايدۇ،
ئاق تېرەك ئۇگىدەيدۇ تاڭ ئاتقىچە.

1964 - يىل ماي، قاغىلىق - كوكيار.

تاغ بۇلاقلىرى

تىك تاغلار كۆتىرىلگەن ئاسمان - پەلەك،
يېشىللىق قەدەھ بولمىش تاغلار ئارا.
ئۈزۈلۈپ چۈشكەن ئاسمان پارچىسىدەك،
جىلغىغا يوشۇرۇنغان قارلىق دارا.
بۇ يىراق تاغلار ئىچى خىلۋەت قىشلاق،
شۇنداق دەپ ئاتىلىدۇ قىشى ۋە ياز.
ئادەملەر ياشالايدۇ مۇندا پەقەت،
جاھاننى قاپلىغاندا قارلىق ئاياز.
يەر ئىسسىپ باھار كەلسە قار كېتىدۇ،
دارىنىڭ قارلىق نامى قالار يىراق.
ماللىرى سۇسىز قالغان قىشلاق ئەھلى،
تاغ ئېشىپ، داۋان ئېشىپ كېتەر يىراق.
ئۇلار چەت يايلاقلاردا ئارمان بىلەن،
تۈگىمەس يېشىللىقنى ئىزدەيدۇ يات.
ئوتكۈنچى بۇلۇت تۆككەن سىم - سىملارغا،
ئۈمىتلىك باقالمايدۇ لېكىن ھايات.
دارىنىڭ سىزىپ چىققان نەملىكىدىن
پەقەت تاغ بۇركۈتلىرى تاپار نىجات.

www.uyghurkitap.com

بۇ نەملىك كوپەيمەيدۇ، يوقالمايدۇ،
ئاجايىپ رىۋايەتلەر قىلىپ ئىجات.
كېچىسى كورۇنگەن ئوت يېقىن ئەمەس،
مۇمكىندۇر ئەمما ئاڭا بېرىپ يەتمەك.
تاغلىقلار خىيال قىلدى قاپتاللارنى
تىك دىمەي ئېچىپ سانسىز بۇلاق ئەتمەك.
ئادەملەر ئىشەنچ بىلەن بولقا تۇتتى،
تاشلارغا ئېسىپ قويۇپ ئوزلىرىنى.
نىهايەت بىنا قىلدى ئۇلار تاغدىن،
ئېتىلىپ چىققان بۇلاق كوزلىرىنى.
زىلزىلىگە كەلدى تاغلار، چوكقۇر تاران
تاغلىقلار مەشرىپىدىن جانلانغاندا.
كىيىكلەر تۇرۇپ قالدى هاڭ-تاڭ بولۇپ،
دارىدا ئادەم ئۇنى ئاڭلانغاندا.
ناۋاتىرەڭ كۇزلەك بولدى خىلۋەت قىشلاق،
ئايلاندى ئوت-سۇيى كوپ يايلاقىمىز.
ماللىرى روناق تاپقان بۇ تاغلىقلار،
ئېرىشتى ئاخىر قىزىل بايراقىمىز.
چۇغلۇقلار قاپلاپ كەتكەن تاغۇ-تاشتا
ئۇيىنىدى سەكرەپ باهار ئوغلاقلىرى.
چۇغلۇق رەڭ قىزىللىقتىن كۇلۇپ شۇنداق،
دۇنياغا كوز ئاچتى تاغ بۇلاقلىرى.

× ×

تىك تاغلار كوتىرىلگەن ئاسمان-پەلەك،
يېشىللىق قەدەھ بولمىش تاغلار ئارا.
ئۇزۇلۇپ چۇشكەن ئاسمان پارچىسىدەك،
بۇلاقلار ئولكىمىزدۇر قارلىق دارا.

1964-يىل ئىيۇن،
قاغىلىق-كوكيار.

ئەنبا

مۇنبەت تاغ ـ قىيالاردا ئارچا ئۆسەر،
ھوسنىدۇر مەڭگۈ يېشىل، مەڭگۈ زىبا.
بىپايان يايلاقلاردا كېزىپ يۈرەر،
ئارچىدەك خۇش ھىد بولۇپ ئۇسكەن ئەنبا.
خوشاللىق ئېلىپ بارار ئوتاۋلارغا،
دوختۇر بوپ يېتىشكەن بۇ تاجىك قىزى.
باھار ـ ياز، قىشى ـ ئاياز سەپەردە ئۇ،
جىلغا ۋە جىرالاردا قالار ئىزى.
كۆمۈشتىن نەقىشلەنگەن گۈللۈك پوپۇچ،
رەڭمۇ ـ رەڭ گۈل يارىتار بۇ ئىزلاردا.
ياقۇت رەڭ شولىلىرى چاچتەڭگىنىڭ
قالدۇ بۇلاقلاردا، يۇلتۇزلاردا.
ھوسنىگە ھوسۇن قوشقان قولاق چېچى
قوشاقلار تىزمىسىدەك ھالقا ـ ھالقا.
كوك ئاسمان بوشلۇقىدەك مارال كوزلەر،
زوق بىلەن تىكىلمىدۇ ئىستىقبالغا.
خالاستان بويلىرىغا بېرىپ زىننەت،
ئارچىدەك ياشنىماقتا بۇ ئەنبالار.

زامانە ھوسنى يەڭلىغ يالتىرايدۇ،
بويىنىغا ئاسقان قلتار كەھرىۋالار.
شۇنداقمۇ ئەنبا ئوتكەن ئىدى لېكىن،
تەقدىرى ئېسىلماقتۇر مەجنۇن تالغا.
تۈن رەڭگى ئەكس ئەتكەن قولاق چېچى،
قۇللۇقنىڭ زەنجىرىدەك ئىدى ھالقا.
موڭ بىلەن شىلدىرلىغان چاچ تەڭگىسى،
قامچىنىڭ دەستىسىدەك پارقىرايتتى.
گۈل ئىدى، سولغۇن ئىدى بۇ ئەنبالار،
سوڭگى يايلاقلاردا ئاقىراتتى.
بىپايان يايلاقلاردا ئەركىن كېزەر،
ئارچىدەك خۇش ھىد بولۇپ بۈگۈن ئەنبا.
مۇنبەت تاغ ـ قىيالاردا ئارچا ئۆسەر،
ھوسنىدۇر مەڭگۈ يېشىل، مەڭگۈ زىبا.

1964 ـ يىل ئىيۇن، كوكيار.

مەن كوئېنلۇندا

قار يالاپ تۇرۇق ئېتىم يۈگەن بىلەن،
مۇز باسقان داۋانلاردىن ئۆرلىمەكتە.

× ×

ئۈركىگەن بۈركۈت چۈشۈپ كەتتى كوككە،
مەن ئۇنىڭ ئۇۋىسىغا يۆلەنگەندە.
ئەندىكىپ تۇرۇپ قالدىم قىيادىكى
يۇمشاق قار تۇمانىغا بولەنگەندە.
ئېتىمدىن چۈشكەن ئىدىم، ئات ئىككىمىز
ئاسماننىڭ راۋىقىدا ئىدۇق گويا.
ئاستىغا باقتىم شۇئان پىقىرىدى،
تاغۇ - كوك قۇچاقلاشقان چەكسىز دۇنيا.
كوزۈمنى ئالدىم كوكتىن، تەسىراتلار —
كۈمۈشرەڭ بۇلۇتلاردەك ئوراپ ئالدى.
كوئېنلۇن تىترەتكەن قەلبىم مېنىڭ،
نافارىس چىچەكلىرى بولۇپ قالدى.
نافارىس قاردا ئۆسەر، بۇ چىچەكلەر
قىيادا ئېچىلماقتا كۈلۈپ شۇدەم.
ئويلىدىم، تەبىئەتتىن يۈكسەك ئىدى،

مەن كورگەن قۇدرەتلىك ئوبراز — ئادەم!
ماللىرى پادا - پادا يېشىل ئوتلاق،
ئىلھامدۇر تاغلىقلارغا، قىرى - ياشقا.
بىر جاھان چوڭقۇرلۇقتا تاغ مەلىسى،
ئۈرۈكلەر چىرمىشىشقان تاغۇ - تاشقا.
ئادەملەر ياشار قارلىق قىيالاردا،
قوش ئۇچۇپ ئۆتەلەيدۇ ئۇندىن ئاران.
ئادەملەر ياشايدۇ ساي - جىرالاردا،
ئادەملەر ماكانىدۇر مۇزلۇق تاران.
مەن كورگەن دارىلاردا، ئوتلاقلاردا،
ئادەملەر ياشاش ئۈچۈن ئالدىراشقان.
سائادەت تاپقان تاغلار يۇلتۇز كەبى
قۇياش - قار نۇرلىرىدا يالتىراشقان...
ئېتىمنى يېتىلىدىم، ئات ئىككىمىز،
ئاسماننىڭ راۋىقىدا ئىدۇق گويا.
ئاستىمغا باقتىم يەنە، يالتىرىدى،
تاغۇ - كوك قۇچاقلاشقان قارلىق دۇنيا.

× ×

قار يالاپ تۇرۇق ئېتىم يۈگەن بىلەن،
مۇز باسقان داۋانلاردىن ئۆرلىمەكتە...

1964 يىل ئىيۇن،
غەربىي كوئېنلۇن - پولۇڭ داۋانلىرى.

شىنياڭ ئىشچىسىغا

قولۇڭنى سىقىمەن شىنياڭ ئىشچىسى،
پولاتنىڭ تەپتى بار كەڭ ئالقىنىڭدا.
يۈرىكىڭ دومنا پېچ،
مېتال ئېقىملىرى
ئۈزىدۇ قېنىڭدا. تومۇرلىرىڭدا.
قولۇڭنى سىقىمەن شىنياڭ ئىشچىسى،
جەڭ تاتۇقلىرى
مېھنەت قاداقلىرى
گۈل بولۇپ ئېچىلغان سېنىڭ قولۇڭدا.
بۇ قول
غەزەپتىن نەيزە بولۇپ،
نەپرەتتىن قالقان،
ياپون قىلىچى بىلەن ئېلىشقان يەككە
ئېلىشقان،
قان دەريالىرى كۆمۈپ شەھەرنى
ئورىلار توشقاندا تىرىك جەسەتكە.
بۇ قول،
سۆڭەك ۋە تېرە ئىدى ئۇ ئېغىر زامان،

لېكىن
ئېغىر زەمبىرەكلەر،
بىرون تانكىلار
باستۇرۇپ كىرگەندە تەرەپ-تەرەپكە،
تىققاندى ئۇلارنى مەھكۇم خەندەككە.

خارابە سېخلاردۇر ئېغىر ياتقۇدا،
بۇ قوللار تىكلىدى ئۇنى ئويغىتىپ.
تاغلىرى بولقا بولدى
تۈنلىرى ئىسكەك،
سانسىز زاۋۇتلارنى چىقتى ئورنىتىپ.
مىڭ ئەلا ئىدى قول
ھور ئىدى بولقا،
ئۆزگىنىڭ مىننەتلىك بازغانلىرىدىن،
شۇيياجى تۇغۇلدى ئۇنى چىڭ تۇتۇپ.
بۇ قول بار،
كۈن يورۇق،
ئىستىقبال گۈزەل،
شەھەر ئىلگىرىلىمەكتە تۇلپار ئويىنىتىپ.

قولۇڭنى سىقىمەن شىنياڭ ئىشچىسى،
پولاتنىڭ ۋەزمى بار كەڭ ئالقىنىڭدا.
يۈرىكىڭ دومنا پېچ،
مېتال ئېقىملىرى
ئۈزىدۇ تېنىڭدە، تومۇرلىرىڭدا.

قولۇڭنى سىقىمەن شېنياڭ ئىشچىسى،
قولۇڭدىن قەلبىمگە ئۆتەر ھارارەت،
جەڭ تاتۇقلىرى،
مېھنەت قاداقلىرى،
گۈل بولۇپ ئېچىلغان سېنىڭ قولۇڭدا.

1964 - يىل ئاۋغۇست، شېنياڭ.

جىرىم دېخىنىغا

ئۆگەنگىلى كەلدىم يىراقتىن،
دېخان ئاتا، قەدىردان ئاتا!
كەچمىشىڭنى يايدىڭ ئالدىمغا،
ئېغىر كۈنلەر تىزىلدى قاتار:

پاناسىز ئەل، قارلىق ئاي دالا،
بۇ، بورانىنىڭ قەدىم ئۆلكىسى...
توپ - توپ ئەجەل كېزىدۇ يۇرتتا،
مازارلاردا ھۇقۇش كۈلكىسى...

قۇم باسقىنى مەنزىلسىز كارۋان،
ئېلىپ كېتەر ھايات ئىزىنى.
لياۋخېدۇر يىرتقۇچ ھايۋان،
ھەر تەرەپكە تاشلار ئۆزىنى.

پومىششىكنىڭ قولىدا ئاتا،
ئامانەتتەك سېنىڭ ھاياتىڭ.
قەددىڭ پۈكۈك، چاچلىرىڭدا ئاق،
دىلىڭ سۇنغان، سۇنغان قاناتىڭ.

ئۇگەنگىلى كەلدىم يىراقتىن،
دىخان ئاتا، قەدىردان ئاتا!
ئالتۇن يۇرتۇڭ، بەختلىك كۆنلەر،
كوز ئەكسىگدە تىزىلدى قاتار:

ئۇپۇقلاردىن - ئۇپۇقلارغىچە،
ئېتىز - ئورمان كورۇنەر پەقەت.
شىجائەتلىك دۆلەردە هەر كۆز،
يېڭى ھىنگان كوتىرىدۇ قەد.

قارغاي سۇپەت قەددىڭدىن سېنىڭ،
سانسىز سوئال تاپىدۇ جاۋاپ.
كوزلىرىڭدە نەننۇەن روهى
تاڭ نۇرىدەك تۇرار يالتىراپ.

ئۇگەنگىلى كەلدىم يىراقتىن،
بۇ روه ماڭا هەممىدىن قىممەت.
شۇنداق ئاتا! بىز بۇ روه بىلەن،
يەر ئۇستىدە قۇرىمىز جەننەت!

1964 - يىل سېنتەبىر، توكيو.

تاغ - دەريالار

كوكۇشرەك سەھەر ئىدى،
كۇمۇشرەك مەھەل ئىدى.
ئۇپۇق يۇزى ئېچىلىپ،
ئالتۇن نۇرلار چېچىلىپ،
ئويغاندى گۇل - گىيالار،
يالتىرىدى دەريالار.
يېتىپ كەلدۇق سالام، دەپ،
ئېھتىرامدا قول تەگلەپ،
يەنبىيەن دىگەن ۋادىغا،
قېرىنداشلار ئالدىغا.
قارشى ئالدى چوك - كىچىك
مېھرىۋان قۇچاق ئېچىپ.
قىزلار مەرھابا، دىدى،
قەدىردان ئاكا، دىدى.
ناخشا ئېيتتى بۇلاقلار،
ئەكىلدى بوۋاقلار.
بىر مىنۇتتا ئوزلەشتۇق،
خوشال - خورام سوزلەشتۇق.

سائادەتلىك نۇر ۋادا،
گۈزەل ۋادا، گۈل ۋادا.
ئاڭا باقتىم، يايرىدىم،
بۇلبۇل بولۇپ سايرىدىم.
كوز تاشلىساڭ قاياققا،
بايرام كەبى ھاياتقا،
چاڭبەيشەن دىل تارىدەك،
تۇمەنجياڭ باھارىدەك،
مەڭگۈلۈكنى سېزىسەن،
شاتلىق ئارا كېزىسەن.
توراجىنى① ياڭرىتىپ،
تاغلارنى جاراڭلىتىپ،
دۇمباق چالار بوۋايلار،
ئۇسۇل ئوينار مومايلار.
يۈز كورۈشتۈق تۇتقانلار،
بىر بىرىنى ئۇتقانلار.
قوللار-قولغا ئالماشقان،
تاغ-دەريا قۇچاقلاشقان.

1964-يىل سېنتەبىر، يەنبىيەن.

① چاۋشيەن خەلق ناخشىلىرىدىن بىرىنىڭ نامى.

پەسىل قوشىغى

نۇرلۇق كۈلۈپ ئالتۇن كۈز كەلدى،
پەسىل يېڭى باھار ئەكەلدى.
كۈلگەن جەننەت باغلىرىم مېنىڭ،
تالقان توكتى چاغلىرىم مېنىڭ.
كەڭ كوللەردە لەگلەك ۋاقىرار،
خامانلاردا ئالتۇن پاقىرار.
تۈندە كوكتە كۈلەر تولۇن ئاي،
كوچىلاردا ياشنايدۇ قارىغاي.
چىراي قاتقان تەبىئەتكە كۈز،
ياش يىگىتتەك مەغرۇر تالا-تۈز.
قەيەردىدۇ چىرىك پەسىللەر،
ياسىماقتا قۇمدىن قەسىرلەر.
ئۇندا كۈلۈپ ئاتمايدۇ تاڭلار،
توكۇلمەكتە مەغلۇپ غازاڭلار.
نۇرلۇق كۈلۈپ ئالتۇن كۈز كەلدى،
پەسىل يېڭى باھار ئەكەلدى.
ئېچىلماقتا يەنە گۈل-چېچەك،
نۇرلانماقتا گۈزەل كېلىچەك.

1964-يىل ئوكتەبىر، بېيجىڭ.

ئۇيغۇر كىتاب تورى
www.uyghurkitap.com

يىللار توغرىلىق ناخشا

يىللار ئامراق، يىللار تەلپۈنەر،
غالىبلارنىڭ قۇچاقلىرىغا.
يىللار ئامراق، يىللار تەلپۈنەر،
چېلىش ـ شاتلىق قوشاقلىرىغا.

× ×

يەنە بىر يىل ئۆتتى شان بىلەن،
قەلبىدە لىق تەنتەنە ھەسسى.
ئېلىمىزگە كەلدى يېڭى يىل،
لەۋلىرىدە ئارزۇ كۈلكىسى.
بىز چېلىشچى — چېچەكلەتكۈچى،
ئۇنىڭ ئۈمىت ـ ئارمانلىرىنى.
خوشال قىلار يىللارنى چەكسىز،
قىزىل يۈرۈش كارۋانلىرىنى.
بىزنىڭ كۈرەش، بىزنىڭ ئىنقىلاپ،
يۈكسىلىدۇ يىللار قوينىدا.
بىز غالىبلار، يېڭى باتۇرلار،

ئەل ئىشەنچى باتۇر بويىندا.
شاتلانمىسۇن، سۆيۈنمىسۇن كىم،
مېھنەت زوقى — سائادىتىگە.
بىناكارلار... كۈنلەر داۋامى،
خىش قويىدۇ ئىمارىتىگە.
ئىز قوغلىشىپ ئايلار ئۆتىدۇ،
يېڭى بىنا كوتىرىدۇ قەد.
ئۇنىڭ قەدرى — خوشاللىغىنى،
ھېس قىلىدۇ قۇرغۇچى پەقەت.
تەر تۆككۈچى بىناكار ئۆزى،
كوتىرىلەر بىنا بىلەن تەڭ.
يىراقلارنى كورىدۇ كوزى،
مەنزىرىلەر ئېچىلىدۇ كەڭ.
بىز ئىنقىلاپ بىناكارلىرى،
ئۇسكەن چېلىش قايناملىرىدا.
غەلىبىلەر تەنتەنىسىنى،
كۆيلەيمىز يىل بايراملىرىدا.
بىز تارىخنىڭ يېڭى باتۇرى،
يىل ئۈمىدى باتۇر بويىندا.
بىزنىڭ مەغرۇر ناخشىلىرىمىز،
جاراڭلايدۇ يىللار قوينىدا.

1964 ـ يىل يانۋار، ئۈرۈمچى.

ئاي قارايدۇ دەرىزىدىن...

كوزۇم ئۇزەر ئاي ئىزىدىن،
ئاي قارايدۇ دەرىزىدىن.

چوگىلەيدۇ دۇنيانى ئاي،
ئۇي كېزىدۇ قەلبىم تالاي.
تۇغۇلغاندا قارا يىتىم،
بىر ئاسراندى سەبى ئىدىم.
بولدۇم تاڭدا ئوماق گودەك،
يولۇم پارلاق، ئومرۇم نۇردەك.
بەخت كۈيى ئېتىپ ئەللەي،
پىشانەمدىن سۆيدى تەلەي.
قەلبىم تولۇپ گۈل - چىچەككە،
مەغرۇر باقتىم كېلىچەككە.
ئۇستۇم تېتىك، كوڭلۇم يورۇپ،
ماي ئىچىدە بورەك بولۇپ...
....
هايات يولى كوز ئالدىمدا،
ئەلنىڭ غېمى خىيالىمدا.
خىيال سۈرۈپ تاڭ ئاتقىچە،

ئۇيقۇسىز مەن كېچە - كېچە.
ئۇي - پىكرىمنى ئوراپ ئالار،
ئۈمىت، تەشۋىش، خوشاللىقلار...

× ×

كوزۇم ئۇزەر ئاي ئىزىدىن،
ئاي قارايدۇ دەرىزىدىن...

1965 - يىل يانۋار، ئۈرۈمچى.

www.uyghurkitap.com

ئادەت

دەم ئېلىش كۈنلىرىدە ھەربى دوختۇر،
ئۈزۈلمەي كېلىپ تۇرار مەلىمىزگە.
يېنىدا قىزىل كىرىست سومكىسى بار،
تۇتقاندەك بولۇپ قالغان ھەممىمىزگە.
ئۇ كەلسە ئاغرىقلارنىڭ تەن ئازاۋى
بىردىنلا بوشاشقاندەك تۇيۇلىدۇ.
باھارنىڭ ئاپتىۋىدەك ئۇنىڭ چىرايى
بىتاپقا ساپ قان بولۇپ قۇيۇلىدۇ.
ئۇنىڭدىن شىپا تاپقان بوۋاي ئېيتار:
"دۇنيادا يەنە تالاي ياشار بولدۇم.
يىگىتچە قۇۋۋەت كىردى بىلىگىمگە،
سوزسىزكى، يۈز ياشلاردىن ئاشار بولدۇم".
شۇ قىزنىڭ ھاياتبەخش قولى بىلەن،
دۇنياغا كوز ئاچىدۇ يېڭى بوۋاق.
ئاي - يىللار ئوتۇپ، ساغلام ئوسكەندە ئۇ:
"جېپاكەشجۇن ھەدەم ياخشى!" دەيدۇ ئۇماق.
ئۇ مەيلى بوران چىقسۇن، يامغۇر ياغسۇن،
ھەرگىز ۋاز كېچەلمەيدۇ بۇ ئادەتتىن.

دەم ئېلىش كۈنلىرىنىڭ ئارامىنى
ئىزلەيدۇ ئۇ ئومۇمى سائادەتتىن.
ھەممىگە قەدىرلىكتۇر ياخشى ئادەت.
قىز چاچتى مۇنبەت يەرگە قىزىل ئۇرۇق.
لېي فېڭچە ئۇلۇغ خىسلەت تارقالدى تېز.
بىر ئۇرۇق ئۇنۇپ چىقتى مىڭ تال بولۇپ.
ئۇگەندۇق ھەممە ياشلار جەڭچى قىزدىن،
دەم ئېلىش كۈنلىرىمىز ئالدى مەنا.
ھەر كۈنى ئاخشىمى ۋە كۈمۈش تاڭلار،
ياخشى ئىش قىلىش ۋاقتى بولدى مانا:
كونا ئوي، ئەسكى كوۋرۈك نەدە بولسا،
ئەتىسى يېڭى بولۇپ كوتىرەر قەد.
كاپالەت ئائىلىسى، ياشانغانلار
ئوتۇن، سۇ غەملىرىنى يىمەس پەقەت.
بىز چاپقان ئوستەڭلەردە دولقۇنلىنىپ،
تاغ سۇيى ئاقار يېقىن - يىراقلارغا.
بىز تىككەن مەجنۇنتاللار، سۇۋادانلار
سايە سېپ ئېگىلىدۇ بۇلاقلارغا.
بىز قىزىل ناخشىلارنى ياڭراتقاندا،
جور بولار ناخشىمىزغا يېقىن - يىراق.
يېڭىچە ئادەت، ئىستىل ئەۋج ئېلىپ،
ھەر بىر كۈن ئوتەر شۇنداق قىزغىن، قايناق.

× ×

دەم ئېلىش كۆنلىرىدە ھەربى دوختۇر،
ئۆزۈلمەي كېلىپ تۇرار مەلىمىزگە.
قەلبىدە قۇياش ياندۇرغان بۇ جەڭچى قىز
چىن ئۇستاز بولۇپ قالدى ھەممىمىزگە.

1965 - يىل ماي، غۇلجا.